

A Csabrendeki Általános Iskola Pedagógiai Programja

Név: Csabrendeki Általános Iskola
Cím: 8474 Csabrendek, Kossuth utca 14.
Tel./fax: 87/543-054
E-mail: csabrendek175@gmail.com
OM azonosító: 037102

A dokumentum átdolgozása:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § , a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 7. § (1) és a 32/2012 (X.8) EMMI rendelet alapján

A dokumentum jóváhagyása

2017. november

A dokumentum tervezett felülvizsgálata

2022 .november

Szerkesztette: Gósi Zoltán igazgató

Elfogadta az iskola tantestülete 2017. november 17 -én tartott nevelési értekezletén elfogadta.

Tartalom

Nevelési program.....	5
1. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei	5
2. Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	9
3. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	21
4. Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	25
5. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	28
5.1. Tanórak:	28
5.2. Egyéb foglalkozások:.....	28
5.3. Diákönkormányzati munka.....	29
5.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink:.....	29
5.5. A személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák	32
6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	35
6.1. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre	36
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	37
7.1. Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése oktatása.....	37
7.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése:.....	38
7.3. A tehetség, képesség kibontakoztatása:.....	38
7.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:	39
7.5. A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatásának segítése:.....	41
7.6. A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei	42
7.7. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	42
7.8. Gyógytestnevelés.....	43
8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje	44
8.1. A diákönkormányzat tisztségviselői.....	44
8.2. A diákönkormányzat működése.....	44
9. A szülő, a tanuló, és a pedagógus kapcsolattartási formái	45
10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	49
10.1. Osztályozó vizsga.....	49
10.2. Javítóvizsga	49
10.3. Tanulmányok alatti vizsga	50
10.4. Az írásbeli vizsga szabályai:	51
10.5. A szóbeli vizsga szabályai:.....	52
11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	54
12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	56
12.1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja	56
12.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:	56
Helyi tanterv.....	58
1. A választott kerettanterv megnevezése	58
2. A választott kerettanterv feletti óraszám.....	60
3. Az előírt tananyag és követelmények.....	63
4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	63
5. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	64
6. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	64
6.1. A NAT műveltségi területeinek megjelenése a tantárgyakban 5-8. osztályig.....	65
6.2. A tantárgyak lehetőségei:	65
7. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	76

8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	76
8.1. Követelmények:.....	77
8.2. Az értékelés formái:	77
8.3. Az értékelés módja:.....	78
8.4. Az ellenőrzés fajtái:.....	78
8.5. A tanulók munkájának szöveges értékelése	79
8.6. Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	81
8.7. A tanuló jutalmazásával, büntetésével összefüggő elvek.....	82
8.8. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formái	84
9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	87
10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	88
11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	88
12. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	89
13. Egészségnevelési program	90
13.1. Alapfogalmak	90
13.2. Az egészségnevelés célja	91
13.3. Egészségnevelés, fejlesztés területei:	92
13.4. Az egészségnevelés szinterei.....	93
13.5. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	95
14. Környezeti-nevelési program.....	97
14.1. Helyzetelemzés	97
14.2. Célkitűzések.....	97
14.3. A program kiemelt feladatai.....	98
14.4. Módszerek	99
14.5. Környezeti – nevelési program területei.....	100
14.6. Tevékenységek, területek.....	101
15. Záró rendelkezések.....	103

Iskolánk feladata

Iskolánk alapfeladata a korszerű fejleszthető alpműveltség nyújtása, felkészítés a továbbtanulásra, a pályaválasztásra, úgy, hogy kötődjenek szülőfalujukhoz, a szűkebb és tágabb hazához. Igyekezzenek az értékeinket megismerni, alakuljon ki ennek megvédésének, fejlesztésének igénye.

1991 szeptemberétől a falvainkban illetve a környéken élő enyhén értelmi fogyatékos gyermekek oktatását, nevelését vállalta fel iskolánk.

Jelenleg kettő összevont csoportban, részben integráltan folyik a munka. Integrációt a készségtárgyak oktatásában alkalmazunk.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján úgy látjuk, hogy létjogosultsága van iskolánkban ennek a képzési formának, hisz gyermekeink nem szakadnak ki környezetükből, nem kell távolabbra utazniuk, továbbfejleszthető tudás birtokába jutnak.

Nevelési program

1. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei

A Csabrendeki Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat. Iskolánk nevelő - oktató munkáját a nemzeti értékek, a demokrácia értékei hatják át. Kiemelt figyelmet fordítunk a különböző kultúrák iránti nyitottságra. Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
 - tanuló és tanuló,
 - tanuló és nevelő,
 - szülő és nevelő,
 - nevelő és nevelő között.

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből. Oktató- nevelő, személyiség-fejlesztő munkánkat a tanuló hatékony megismerését szolgáló eszközök alkalmazásával megállapított, értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotára alapozva végezzük.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit, kompetenciáit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapképességet nyújt,
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben, az iskola oktató-nevelő tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- Fontos, hogy pedagógusok fogalomhasználata pontos és következetes legyen,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák, az egyéni tanulás módszereit,
- szeretnék elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,

- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet,
- figyelmet fordítunk a globális problémákra, az emberiség előtt álló közös problémákra,
- kiemelt feladatnak tartjuk gyermekeinkben más népek kultúrájának szokásainak megismertetését, a másság elfogadását.

Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápoltt kapcsolatok révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében. Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint falvaink érdeklődő polgárai,
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat településünk intézményeivel a környező iskolákkal.
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle megyei, területi rendezvényeken.

Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására, gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- képes önálló gondolkodásra, a tanultak alkalmazására
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjéről illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,

- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
 - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
 - a természetet, a környezet értékeit,
 - más népek értékeit, hagyományait,
 - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
 - a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias, beszéde kulturált,
- társaival elfogadó, velük együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolat, gondozott.

Iskolánk felvállalja a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését-oktatását is.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszetheőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett, nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.

A nevelés, a fejlesztés feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Ugyanakkor minden pedagógus számára fontos követelmény, hogy a rábízott tanulóval annak képességei, adottságai figyelembevételével foglalkozzon és mindent megtegyen a meglévő képességek, tehetségek feltárása, a gyermek személyiségének kibontakozása érdekében.

Szeretnénk elérni és ennek érdekében mindent megteszünk, hogy bár tanulóink családi, anyagi helyzete, képességei között óriásiak a különbségek, azonos, de legalábbis hasonló eséllyel indulhassanak el a mi iskolánkból.

Nevelőtestületünk tagjainak hivatástudata, gyermekszeretete, a világról alkotott nézetei kizárják, hogy bármelyik tanulókat hátrányos megkülönböztetés érje.

Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

2. Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1. Az általános célkitűzéseket az alábbi érték-cél- feladat rendszerben kívánjuk meghatározni:

ÉRTÉK	CÉL	FELADAT
1. Erkölcsi alapok	<ul style="list-style-type: none"> - az emberi együttélés általános követelmény- és szabályrendszerének követésére való nevelés - emberi értékek tisztelése - erkölcs, általános műveltség, szaktudás összehangolása - a lelkiismeret és a szakmai lelkiismeret szerepének kiemelése - a másság elfogadtatása - rámutatni a társadalmi szolidaritás és együttműködés nélkülözhetetlenségére 	<ul style="list-style-type: none"> - személyes példamutatás - közismereti és szakmai tárgyak egyensúlyának fenntartása - az emberi és szakmai igényesség fejlesztése - toleranciára való ösztönzés - a tanulók világnézeti és információs szabadságának megtartása
- 2. Testi-lelki nevelés	<ul style="list-style-type: none"> - életelvvé tenni a testi-lelki egészséggel való törődést - tudatosság kialakítása az egészségnevelésben - az egészséges életmód és a belső harmónia kapcsolatának feltárása - ápoltságra való nevelés 	<ul style="list-style-type: none"> - a tanulók egészségi állapotáért való felelősségvállalás - az egészségnevelést életmódot és magatartást befolyásoló tevékenységgé tenni - a mindennapos testmozgás szorgalmazása és lehetőségeinek biztosítása - sportegyesületekben szereplők támogatása - versenyek, kirándulások, táborok teljesítménytúrák szervezése, segítése
- 3. Munka és minőség	<ul style="list-style-type: none"> - elérni, hogy a tanulók a tervszerű és kitartó munkát a siker, az érvényesülés és a helytállás alapjának tartásuk - elismertetni, hogy a minőségi munka fontos érték, munkaerkölcs kialakítása - elfogadtatni, hogy az önmagukkal szemben támasztott követelmények a társadalommal szembeni elvárások alapját jelentik - A pedagógus munkáját éves szinten, tanulási-tanítási (tematikus) egységekre és órákra bontva is tervezze meg 	<ul style="list-style-type: none"> - igényességre való nevelés - példát mutatni a tanári munka minőségével - serkenteni a tanulói aktivitást, feladatvállalást - elismerésben részesíteni a kiemelkedő teljesítményt - Nem egymás mellett, hanem együtt dolgozni - Az éves munkatervben és a tantárgyfelosztásban rögzítettek figyelembe vételével a pedagógusok a tantárgyaikhoz rendelt időkelet felhasználását -óraszám, tematika, módszerek -tanmeneteikben megtervezik, rögzítik
4. Alkotóképesség A tanulás tanítása	<ul style="list-style-type: none"> - elérni, hogy a tanulás ne reproduktív, hanem alkotó legyen - önálló gondolkodás, problémamegoldó készség fejlesztése - absztrakciós képesség fokozása - növelni az alkotómunka iránti vágyat és a jogos elismerés iránti reális igényt 	<ul style="list-style-type: none"> - egy-egy tárgy sajátos tanulási módszereinek megtanítása - fokozni a problémaorientált feladatokat az elméleti és a gyakorlati képzésben egyaránt - ösztönözni a tanulmányi és alkotóversenyeken való részvételt - a résztvevő tanulók támogatása - teret nyitni az egyéni törekvéseknek - példaértékűvé tenni az eredményes tanulókat és munkát

5. Kommunikáció	<ul style="list-style-type: none">- anyanyelvi, idegen nyelvi és szimbolikus nyelvi kultúra értékeinek közvetítése- a verbális kommunikáció mellett a formalizált nyelvek elsajátítása a technikai kommunikációs készség kialakításának érdekében- segíteni a szociális kommunikáció elemeinek elsajátítását, a szociális kommunikációban rejlő lehetőségek kiaknázását- a digitális és online eszközök célszerű, helyes használata, alkalmazása	<ul style="list-style-type: none">- elsajátíttatni és megkövetelni a szép magyar beszédet- biztosítani a könyvtárhasználatot a média-elemekkel együtt és az Internet hozzáférhetőséget- helyzetelemzésekkel és helyzetgyakorlatokkal segíteni a szociális kommunikáció kialakulását- Erősíteni a digitális írástudás készségeit, hogy a tanulók képesek legyenek az IKT technológiák által közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatára a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén egyaránt.- Az infokommunikációs eszközök helyes, célszerű használatának elsajátítása a mindennapi tanulmányok során- Kihasználni a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket
6. Honismeret	<ul style="list-style-type: none">- a nemzet múltjának, hagyományainak, értékeinek megismertetése- kiemelkedő magyar személyiségek munkásságának, eredményeinek átörökítése- magyarságtudat, hazaszeretet elmélyítése	<ul style="list-style-type: none">- ösztönözni a nemzettudatot ébren tartó iskolai vagy tanórán kívüli tevékenységet- a kész ismeretanyag mellett szorgalmazni a gyűjtőmunkát, az élményt adó ismeretszerzést vagy hagyományápolást
7. Állampolgári aktivitás	<ul style="list-style-type: none">- az iskolai közélet feltételeinek biztosítása, formálása- a diákönkormányzat és a diákszervezetek keretein belül felkészíteni az állampolgári jogokra,	<ul style="list-style-type: none">- állampolgári ismeretek életszerű tanítása- az iskolai életet az állampolgári aktivitás első állomásává tenni
8. Környezeti nevelés	<ul style="list-style-type: none">- lokális és globális környezeti problémákra való fogékonyság elérése- a személyes megelőzésre való nevelés- szorgalmazni a környezet értékeinek, szépségeinek megőrzését- tisztaság iránti igény fokozása	<ul style="list-style-type: none">- a környezetet óvó preventív tevékenységek tudatos kialakítása- szűkebb környezet harmóniájának megteremtése- környezettudatosságra nevelés
9. Kapcsolódás Európához	<ul style="list-style-type: none">- átfogó ismeretek Európa történelméről, kultúrájáról, földrajzáról- helyünk az európai kultúrában, történelemben- az európai integrációhoz vezető út állomásai- megfelelő szintű nyelvismeret	<ul style="list-style-type: none">- az ismeretek folyamatos beillesztése az oktatás menetébe- globális összefüggések meglátására való oktatás- a nemzetek egyedi értékeinek tiszteletére való nevelés, negatív sztereotípiák elvetése- egy európai nyelv elsajátítása

A jövő nemzedékének nevelése társadalmilag fontos, kiemelt feladat. Az általános iskola csak úgy tud ennek a feladatának megfelelni, ha a társadalmi élet egészére felkészítő, nyitott intézménnyé válik.

2.2. Nevelőtestületünk ennek érdekében a következő célokat határozta meg:

- Ki kell alakítani a 6-14 éves korosztály életkori sajátosságainak megfelelő alapkészségeket, alapkompenciákat. A testi, lelki fejlődéshez, az önműveléshez, a munkavégzéshez szükséges képességeket, a humanista hagyományokra épülő erkölcsiséget és szellemi-

séget, ahol a tudás mellett az ember a legfőbb érték erényeivel és hibáival, ahol a tanár és a diák egyaránt jól érzi magát.

- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségeit kimunkáló pedagógiai tevékenység.
- Tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. Felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is.
- Lássuk meg, megláttassuk és fejlesszük tovább minden tanulónkban személyiségük fontos értékeit. Neveljük őket környezettudatos és egészséges életmódra.
- Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Neveljük tanítványainkat toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.
- Képesek legyenek diákjaink, tanáraink az infokommunikációs eszközök célszerű, helyes, kritikus használatára.
- A tanulás gyermekeink számára ne reproduktív, hanem alkotó legyen.
- A nevelő-oktató munka célja a tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása folyamatos, lehetőség szerint egyénhez igazodó fejlesztéssel.
- Meg kell ismertetni tanulóinkkal jogait, hogy tudjanak élni azokkal, ugyanakkor teljesítsék kötelességeiket, az emberi együttélés általános követelmény- és szabályrendszerét elsajátítsák.
- Nyitottá kell tenni tanulóinkat a folyton változó világra, képessé tenni arra, hogy tudjanak kérdezni a körülöttük zajló eseményekre, változásokra.
- Fel kell készíteni a fiatalokat arra, hogy természeti és társadalmi környezetüket megismerjék, védjék és formálják.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén.
- Az iskola hagyományaihoz híven, nyújtson komplex felkészítést a továbbtanulás érdekében és alakítsa ki reális pályaaorientációt.
- Meg kell ismertetni tanulóinkat később is használható szokásrendszerrel, életvezetési modellel.
- Hazáját, szűkebb lakóhelyét ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség a közösségvállalás, más népek, nemzetek hazánkban élő kisebbségek jogainak tisztelete, hagyományaink tiszteletben tartása.
- Tanulóinkban alakuljon ki az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartásának igénye, érdeklődés a társadalmi jelenségek, a közéletiség iránt.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával a tanulók önálló problémamegoldó (értelmes, kreatív, kritikai), gondolkodó képességének és kreativitásuknak a fejlesztése. Önálló gondolkodásra, a tanultak alkalmazására kell nevelni tanulóinkat.

- Sajátos nevelési igényű tanulóknál a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
 - az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
 - ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is terjedjen ki,
 - a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.
- A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai
 - A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
 - Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
 - A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
 - Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
 - Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

2.2.1. Részcéljaink a nevelő-oktató munka tagozatain

1-4. évfolyam: alsó tagozat (1-2, 3-4)

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonyvá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermekek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulóval, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

5-8. évfolyam: felső tagozat (5-6, 7-8)

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is. Az 5–6. évfolyamon – az 1–4. évfolyamhoz hasonlóan – továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az általános iskola az 1–4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5–8. évfolyamokon is együtt neveli a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.

2.3. Feladatok a célok megvalósításában

Iskolánk nevelési célja a tanulók személyiségének formálása, esélyeinek növelése, kibontakozásuk támogatása.

Kiemelt feladatok:

- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek/alapkompetenciák elsajátítását a tanórákon, a felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokon, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, kreativitásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése az osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, a tantárgyak tananyagának elsajátítása során. A tanulók igényének kialakítása az önálló ismeretszerzésre. A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása.
- a tanulók önálló problémamegoldó (értelmes, kreatív, kritikai) gondolkodó képességének a fejlesztése. Önálló gondolkodásra, a tanultak alkalmazására kell nevelni tanulóinkat.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevételével, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- A diákönkormányzat a jogok megismerésének a fóruma. Az osztályfőnöki órák is tág teret nyújtanak a jogok és köteleességek gyakorlására.
- Oktató- nevelő, személyiség-fejlesztő munkánkat a tanuló hatékony megismerését szolgáló eszközök alkalmazásával megállapított, értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotára alapozva, azokat figyelembe véve végezzük.
- Céljaink és feladataink eredményes teljesítése érdekében, a kompetencia mérések tapasztalataiból kiindulva a pedagógiai tevékenységünket a tanterv értékelési rendszere alapján folyamatosan ellenőrizzük, értékeljük. Az eredmények alapján fejlesztjük pedagógiai munkánkat.
- A pedagógus az adott tantárgy műveltségi terület tanítása során alkalmazkodik és épít a korábban, illetve eltérő műveltségi területekről, más tantárgyakból elsajátított tudásra.

- Minden pedagógus rendelkezzen színvonalas, korszerű szaktudással, pedagógiai ismeretrendszerrel.
- Tanulmányozza a szaktárgya körébe tartozó új eredményeket, a különböző pedagógiai szakmunkákat, a hazai tantárgy-pedagógiai kutatásokat és fejlesztéseket.
- A tanórán kívüli foglalkozásokat is úgy szervezzük és irányítjuk, hogy a közvetlen és tágabb környezetüket megismerjék és védjék.
- A személyes meggyőződés és világkép kialakítása, és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Pozitív szociális szokások kialakításának, gyarapodásának segítése,
- élményszerű, pozitív minták felkínálása /személyes példamutatás, történelmi személyiségek, olvasmányok/,
- a személyes képességekbe vetett hit kialakítása és megerősítése,
- az ismeretszerzés iránti belső motiváció kialakítása és megerősítése,
- belső értékrend és értékek felé való orientálódás megerősítése,
- együttműködési, döntési és életvezetési képesség fejlesztése,
- a megismerés konkrét tartalmának és módjának kiválasztásában való aktív közreműködés igényének, a szociális érdekérvényesítés fejlesztése /pedagógus és tanuló között, tanulók egymás között/,
- segítőképesség, együttműködési képesség fejlesztése.
- Konstruktív, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- Önálló intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele.
- Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- Az infokommunikációs technológia alkalmazásának folyamatos fejlesztése (internet, e-tananyagok), annak magabiztos és kritikus használatának megtanítása.
- Az újszerű tanítási, tanulási technikák és módszerek használata folyamatos fejlesztése.
- A pedagógusok a szakterületükön megtalálható tananyagokat, eszközöket megismerjék, kritikusan értékeljék. Mindezeket a pedagógiai céljainknak, s a munkaközösség által felállított elvárásoknak, valamint az adott tanulói közösségnek megfelelően válasszák ki és alkalmazzák.
- Tanulmányi kirándulások, tanulmányi látogatások (múzeum, üzem, kiállítás stb) szervezése.
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatásával pozitív példaképeket állítunk.
- Pályaorientációs munkánk során segítjük a tanulók továbbtanulásra, munkavállalásra való felkészülését. Szoros kapcsolatot tartunk a szülőkkel, a tanulók továbbtanulási elképzelé-

seit nyomon követjük, tanácsokkal alakítjuk. Személyes kapcsolatot építünk ki azokkal a középiskolákkal, melyekben tanulóink továbbtanulnak, visszajelzést kérünk, ezt felhasználjuk a további munkánkban.

- Az iskolai rend, rendszeresség, önkiszolgálás, napirend a szokásrendszer kialakításának az alapja. A magatartás és szorgalom értékelésénél kikérjük a tanulók véleményét, mely a reális önkép kialakítását segíti.
- A komplex személyiség fejlesztésben fontos szerepet kell kapnia az önismeretnek – az erős és gyenge pontok felismerésének, a fejlett és reális önértékelésnek, az önbizalom erősítésének, a kezdeményező és vállalkozó készségeknek, az ítélőképességnek, az erkölcsi és esztétikai érzékenységnek, az érzelmi intelligencia kialakításának.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- Azon hátrányoknak a csökkentése, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- Tudatosan óvják testi és lelki egészségüket.
- Tanulóink rendelkezzenek alapvető pénzügyi ismeretekkel.
- Környezettudatos szemléletük kialakítása.
- Rendelkezzenek a harmonikus társas- és párkapcsolatok alakításának képességével.
- Megfelelő kommunikációs készséggel rendelkezzenek.
- Tiszteljék embertársaikat.

Az 1-4. évfolyam – alsó tagozat - feladatai:

- A pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés áll, ezért az egyéni órakeretből a szükséges fejlesztéseket megoldjuk.
- A tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített és ezáltal motivált munkában fejlesztjük a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és előmozdítjuk érzelmvilágának gazdagodását.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.
- Megalapozzuk a tanulási szokásokat, a tanulási módok bemutatásával.
- Támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását.
- Közreműködünk a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában
- Törődünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális- kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- Tudatosítjuk a gyermekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékeket.
- Megerősítjük a humánus magatartásmintákat, szokásokat.
- A gyermek jellemét formálva szolgáljuk a személyiség érését.

Az 5-8. évfolyam – felső tagozat - feladatai

- Fejlesztjük a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, kompetenciákat, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek.

- Fejlesztjük a tanulóiban a nemzeti azonosságtudatot, képviseljük az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt.
- Igényes anyanyelvhasználatra való nevelésre törekszünk.
- Képesé tenni tanulóinkat az IKT eszközök megfelelő, kritikus használatára.
- A nemzeti és az etnikai hagyományok tudatosítására, és ápolására nevelünk.
- A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritás-érzését, empátiáját.
- A mindennapok során kialakuló helyzetekben kihasználjuk azokat a nevelési lehetőségeket, amelyekben a tanuló igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahi-
hetőségének értékét.
- Tisztázzuk az egyéni- és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban.
- Módot adunk más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.
- Erősíteni kell a digitális írástudás készségeit, hogy a tanulók képesek legyenek az IKT technológiák által közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatára a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén egyaránt.

2.4. Sajátos nevelési igényű tanulók

2.4.1. A sajátos nevelési igényű tanulók rehabilitációs, rehabilitációs célú ellátása

A különös figyelmet igénylő tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

2.4.1.1. A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú rehabilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.
- A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.

2.4.1.2. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékból, több fogyatékból, autizmus spektrum zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

2.4.1.3. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A fogyatékból típusa, súlyossága.
- A fogyatékból kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje.
- A sajátos nevelési igényű tanuló életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
- képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei.
- A társadalmi integráció kívánalmi: az egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

- az intézmény pedagógiai programjában,
- a helyi tantervben
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- az egyéni fejlesztési tervben.

A fogyatékból típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta, kompetenciája:

- a programok, programcsomagok összeállítása,
- a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli segítség
- közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban.

2.4.2. A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a köznevelési törvény foglalja össze. A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többlétszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,

- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

2.4.3. A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk). Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon akkreditált továbbképzéseken.
- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikuság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki
 - a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
 - egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
 - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
 - egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
 - alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
 - együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta.

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;

- javaslatot tesz a fogyatékos típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az integrált nevelésben, oktatásban részt vállaló nevelési, oktatási intézmények vegyék igénybe az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

2.4.4. Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.

Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal állapítható meg a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, valamint más, nem intellektuális területeken jelentkező eltérések.

2.4.4.1. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékosággal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Ezek változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

A nevelésükhöz szükséges feltételek:

- a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

2.4.4.2. Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

alsó tagozat: 1-4. évfolyam.

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének.

Az alsó tagozat első évfolyamán javasolt – a Nemzeti alaptanterv által biztosított lehetőséggel élve – egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységre készíteti a tanulókat. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

Ezen a tagozaton nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

Az iskolák helyi tantervükben határozzák meg azokat a pedagógiai diagnosztikán és fejlesztési stratégián alapuló konkrét gyógypedagógiai eljárásokat – szükség esetén terápiákat –, amelyek az iskoláskor kezdő éveiben hatékonyan segítik a készségfejlesztést. Az iskolatípus módosításának esetenkénti szükségessége folyamatos gyógypedagógiai diagnosztizálás nyomán a tanítás-tanulás folyamatában állapítható meg biztonsággal.

felső tagozat: 5-8.évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. A tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozása folytatódik. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

2.4.4.3. Fejlesztési területek - nevelési célok

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelése során a fejlesztési területek megegyeznek a Nat-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul.

Kulcskompetenciák

3. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket. Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelése során a fejlesztési területek megegyeznek a Nat-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul.

Kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv alapján

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszéd centrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukciónak fejlesztése az elsődleges feladat. Az anyanyelv elsajátítása során - a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az idegen nyelvi kommunikáció, mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg.

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl.: problémamegoldó gondolkodás), továbbá a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet). A matematikai kompetencia birtokában az enyhén értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus feladatokra tudja használni a társadalmi lét különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanítás- tanulás folyamatában döntően a társadalmi lét során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos kompetencia az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világgép kialakítása.

Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek bővítése.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve középpontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

A hatékony önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni. Az írás, olvasás, számolás, az IKT eszközök használata, amelyek lehetővé teszik, hogy képes legyen az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önálló ismeretek szerzésére. Képes legyen felismerni, hogy miben tud elsajátítani új ismereteket, és tudjon segítséget, tanácsot, információt kérni. Legyen képes közös munkában, csoportban dolgozni.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan vegyen részt a közügyekben.

A szociális kompetencia segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Felkészül a közügyekben való aktív részvételre.

Az állampolgári kompetencia - az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve - a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínáló lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újtásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

A tanítási-tanulási folyamatban az enyhén értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. Tudja fogadni mások segítségét. Tudjon segítséget kérni és adni.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, amely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség lényege a kreativitás fejlesztése. Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is.

Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzést.

További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

Az erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelés célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, cselekedetük és azok következményeiért viselt felelősségük tudatának kialakítása, elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása, az életben olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását fejlesztését teszi lehetővé, mint az együttérzés, segítőkészség, tisztelet, kötelességtudat, mértéktartás, önfegyelem.

Értékkorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák), elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

Az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén, megértetésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra.

Ki kell alakuljon a tanuló attitűdje, viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz.

A nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés is fontos feladatunk.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Felkészítés a felnőtt lét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. A demokratikus jogok gyakorlására ajánlott iskolai szinten belül lehetőséget adni (diákönkormányzat)

Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), amelynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Szükséges a reális énkép, a megfelelő önismeret. Ehhez a mindennapokban fontos a folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, az önbizalom fejlesztése.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat. Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek, mint a munkavégzés alapvető feltételének kiemelt szerepe van a tanulók társadalmi beilleszkedésében.

Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá az egészségmegőrzést is szervesen magában foglalja.

Ennek érdekében nagy hangsúlyt kell helyezni a fizikai képzésre és a rendszeres testedzésre.

Családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismertetének és testi-lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Nagyon fontos harmonikus családi minták és erkölcsi normák közvetítése a családi életre nevelésben (szociális kompetencia), a felelős párkapcsolatok kialakításában, az esetleges családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében.

Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat, a társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A személyiségfejlesztő nevelés különös jelentőséggel bír a másság elfogadása, a betegség, sérült és a fogyatékos emberek iránti együtt érző, segítő magatartás kialakítása. A szociális érzékenység, az együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megoldás képességének kialakítása.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez fontos a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatként kell jelentkezzen.

Pályaorientáció

Az iskolának feladata a munka világáról képet nyújtani. A tanulók képességeinek és érdeklődésének megfelelően segíteni kell pályájuk kiválasztására, és az ehhez kívánatos képességeket szükséges fejleszteni.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A lehetőségekhez igazodóan fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta lehetőségekre (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok), ennek megfelelően célszerű a gyakorlatot, gyakorlati háttérrel (munkamegosztást, családi életet, ház körüli tevékenységeket, a fizetés beosztását, hivatalos ügyintézés) előnyben részesíteni.

A tanulóknak ismereteket kell szerezni a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás területén. Fontos a saját felelősség, az értékteremtő munka felismerése.

Médiatudatosságra nevelés

Képességeiknek megfelelően értsék az új, az internet nyújtotta, valamint a hagyományos médiumok nyelvét. Ismerjék az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségeket. Tudatosuljon bennük az ezekben az alkalmazásokban lévő veszélyforrások, a valószínű és a virtuális, a nyilvános és a bizalmi érintkezés megkülönböztetése.

A tanulás tanítása

Tanulásirányítás – önálló tanulás képessége.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motiváció, az egyéni tanulási módok feltárása és biztosítása. Felkészítés a társadalmi integráció és a munkaerőpiacra történő sikeres belépés szempontjából kiemelten fontos, egész életen át tartó tanulásra.

4. Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

20/2012.(VIII/31.) EMMI rendelet 128-131. § alapján

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás, (egészséges testtartás)
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, - droprevenció,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- a rizikóállalás és határai,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, - bűnmegelőzés,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- fogyasztóvédelmi nevelés,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

A nevelési-oktatási intézmény közreműködik a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, a jelzőrendszeren keresztül megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

A nevelési-oktatási intézményben folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a tanuló esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

Az iskola kiemelt figyelmet fordít a magatartási függőség és szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának, valamint a nevelési-oktatási intézményben megjelenő bántalmazás és agresszió megelőzésére, továbbá a bántalmazott tanulók beilleszkedésének

elősegítésére, és ennek során indokolt esetben együttműködik az iskola-egészségügyi szolgálattal.

Abban az esetben, ha a pedagógus a gyermek, a tanuló bántalmazását vagy deviáns viselkedésformákat észlel, az adott osztály vagy tanulócsoport nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A konfliktusban érintett gyermekek, tanulók az iskolapszichológus kiemelt segítségével részesülnek.

Amennyiben az érintett tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az intézmény vezetője értesíti tanuló esetén az iskolapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a tanuló köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

Elsősegély nyújtás

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg. pl.: biológia órák, kémia órák (rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, mérgezések, vegyszer okozta sérülések, égési sérülések, szénmonoxid mérgezés), fizika órák (égési sérülések), osztályfőnöki órák. Tanórán kívüli lehetőségek: erdei iskolák (a túrázás balesetvédelmi ismeretei), szakkör, önképző körök. Fontos szerep jut az iskolai védőnő felvilágosító, megelőző munkájára. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal is.

Pedagógiai feladat	Évfolyam	Színtere		
		Tanóra	Tanórán kívül	Iskolán kívül
Az értelem kiművelése	1-4 óra megismerési vagy fejlesztése 1-8. oszt. gondolkodás fejlesztése 5-8 oszt. tanulási módok megismerése	Magyar, matematika, természeti, oszt. főnöki magyar -történelem, hon és népismeret, minden tantárgy	Szakkörök	Művelődési Ház, Színház Filmszínház Múzeumlátogatás könyvtár, versenyek Kulturális bemutatók, Növény és állatkert Arborétumok, Erdei iskolák

Segítő életmódra nevelés	1-8 oszt. pozitív történelmi személyiségek tanítók, tanárok, mint minták	Tanuló- tanuló, tanuló-tanár közt tanórákon történelem, magyar órákon Hon és népismeret órán	szakkör, néptánc népművészet pályaválasztási nap szakmaismeretek, ipari üzemek látogatása	Előadások meghallgatása, Tv, rádió vitafórumokon részvétel, táborokban Kirándulásokon Családi közösség
Egészségre és kulturális életmódra nevelés	1-4 egészséges fogakért 1-8 egészséges életmód 1-8 korszerű egészséges táplálkozás 5. táplálkozási fórum anyagaiból előadás 6-7-8 serdülőkori változások gyors segítség: láz, orrvérzés, sokkos állapot, kullancs csípés veszélyei, balesetek megelőzése, esetismertetés, szituációs játék hasmenés, hányásnál a teendők 1-8 Rendszeres mindennapos testedzés, testkultúra fejlesztése, állóképesség fejlesztése, mozgás a feszültség oldásában önmagunk testi szellemi fejlesztése Hepatitis B megelőzés droghatása az emberi szervezetre, bűnmegelőzési előadás 5-8 elsősegély-nyújtás alapismeretek	Osztályfőnöki óra 3-4 - rendőrség által tartott DADA program, (alsó tagozat), biológia 7-8 (10 óra) környezetismeret természetismeret 6. testnevelés 5-8 osztályfőnöki óra 5-8 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg	Sportkörök. DSK szakkörök, ismeretterjesztő előadások, iskolai védőnő ismeretterjesztő előadásai, szakkörei bűnmegelőzési előadás	Rádió, TV, Videó civil szervezetek

5. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

5.1. Tanórák:

- szaktárgyi órák
- osztályfőnöki órák

5.2. Egyéb foglalkozások:

- napközi
- diákétkeztetés
- tanulószoba
- tehetséggondozás
- szakkör
- sportkör
- énekkar
- versenyek
- szabadidős foglalkozások
- könyvtár
- korrepetálások, felzárkóztató foglalkozások

- hagyományörzés

A **tanulmányi kirándulás** megszervezése iskolánk hagyományrendszerének lényeges eleme. Erre szervezett módon évfolyamonként a továbbiakban is lehetőséget biztosítunk, de a tanulmányi kirándulás nem része pedagógiai programunknak, mert az ehhez szükséges finanszírozási feltételeket költségvetési forrásból nem tudjuk biztosítani. A tanulmányi kirándulás tehát iskolánkban nem kötelező program. A tanulmányi kirándulást tanítási napokon bonyolítjuk le, az azon részt nem vevő tanulók számára biztosítjuk a szervezett iskolai foglalkozásokat.

5.3. Diákönkormányzati munka

Mind a három terület sajátos foglalkoztatási formát követel, de mindegyik tevékenyen hozzájárul.

- az egyéni, közösségi magatartásának kialakulásához
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez
- a közösségi szokások, normák elfogadásához
- a másság elfogadásához
- az együttérző magatartás kialakításához
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez

Az iskola valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt:

- megjelenésével
- viselkedésével
- beszédstílusával
- társas kapcsolatával

5.4.A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink:

Tanórai feladatok lehetnek:

- az együttműködési készség, a kölcsönös felelősségvállalás fejlesztése,
- a kulturált érintkezés és kommunikáció gyakoroltatása,
- a konfliktuskezelési technikák megismertetése és gyakoroltatása,
- alapvető erkölcsi és demokratikus értékek, normák (igazmondás, becsületesség, megbízhatóság, segítőkészség, egymás elfogadása, szolidaritás, tolerancia stb.), megismertetése és tudatosítása,
- öntevékenység. önszervezés és öngazgatás képességeinek kialakítása és fejlesztése.
- valamennyi tanuló pozitív irányú befolyásolása,
- az egyéni értékek felismerése,
- egymás tiszteletben tartása,
- egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémákban,
- a másság elfogadása, a tolerancia,
- az osztálytársak egymás segítése, támogatása gondjaik, problémáik megoldásában,
- mások gondjainak, nehézségeinek felismerése.

A egyéb foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

- A közösséggé szerveződést segítő szokások, hagyományok, alapvető erkölcsi normák kialakítása és továbbfejlesztése, a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi úton történő alakítása.
 - Bizalmon és megbecsülésen alapuló pozitív tanuló-nevelő kapcsolat
 - Egyéni, kiscsoportos és csoportos beszélgetések
 - A társadalmi együttélés alapvető szabályainak megismertetése, közösségben való megtapasztaltatása, gyakoroltatása
 - Konfliktushelyzetek, problémaszituációk megoldási lehetőségeinek megismertetése, a tapasztalatok különböző helyzetekben történő alkalmazása
 - Gyermek és felnőtt példaképek bemutatása, követésre ösztönzés
 - Együttes kellemes élmények biztosítása, hangulatos csoportlétkör megteremtése – mozi – és színházlátogatások, séta, kirándulás stb.
 - A közösség tagjainak együvé tartozását erősíti közös tevékenységek szervezése – pl.: az év ünnepeire – anyák napja, karácsony, farsang-készülődés, név- és születésnapok megünneplése
 - Baráti kapcsolatok kialakulásának támogatása, ösztönzése
 - Közös feladatok kis- és nagycsoportos végrehajtása közösen elkészített terv alapján, közös ellenőrzés, értékelés
 - Az egyéni szükségletek felismerése és az érvényesítést szolgáló megegyezések stratégiájának elsajátítása
 - Kommunikációs játékok, gyakorlatok végzése
 - A másokat toleráló magatartás, a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti együttérzés és segítőkészség fejlesztése
 - Az áldozatvállalás értelmének tudatosítása
 - A felnőttek, idősek iránt érzett tisztelet felébresztése, a velük szembeni magatartás gyakoroltatása
 - Vonzó családmockelk bemutatása – a családi munkamegosztás szerepének tudatosítása
 - Különböző életmódot, szokások, kultúrák megismertetése
 - Sajátítsa el és gyakorolja azokat az ismerteket, melyek az otthon, a haza, a nép megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek
 - Hazánkban és más országokban élő népcsoportok, népek értékeinek, hagyományainak, eredményeinek ismertetése, megbecsülése, tisztelete
 - Válgjon érzékenyvé környezete állapota iránt, kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába
- Formális, rokonszenvi kapcsolatokon alapuló kiscsoportok megalakítása, a vezetőegyeniségek és kisugárzásuk, hatásuk megismerése, a peremhelyzetben levő tanulók körülményeinek megfigyelése.
 - A kiscsoportok együttműködésének megszervezése, személyiségformáló hatásának (önzetlenség, barátság, segítségnyújtás, lelkiismeretesség, áldozatkészség) hasznosítása, továbbfejlesztése
 - Az alkalmazkodás, beilleszkedés, a társakkal történő együttműködés, a közösségben vállalható szerep megtalálásának segítése, a kollektivitás fejlesztése
 - A tanulók társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak alakítása, továbbfejlesztése
 - Az önbizalom, önnevelés igényének felkeltése, a kezdeményezőkészség fejlesztése
 - A magányos gyermekek bevonása a közös tevékenységekbe, beilleszkedésük segítése
 - A problémás társak értékeinek elismertetése
 - A nemek közötti különbségek felismertetése, egymás kölcsönös tiszteletének, az egyenrangúságnak az elfogadtatása
- Felelősrendszer kialakítása, a csoport életének megszervezése.

- A csoport szokásrendjének kialakítása
 - A tanulók felelősségtudatának, önállóságának fejlesztése
 - Az önismeret fejlesztése, a reális önértékelés megalapozása
 - A tanulók önszabályozó képességének kialakítása, tapasztalatszerzés a csoportmegbízások vállalásában és teljesítésében
 - A tanulók önirányító- és önkormányzó képességének megalapozása
 - A felelősök megbízatásának ellenőrzése, értékelése, kritikája
 - A szociálisan hátrányos helyzetű tanulókkal differenciált foglalkozás
- A közösség életét meghatározó szabályok, „törvények” megfogalmazása, azokhoz alkalmazkodás illetve módosításuk.
 - A tanulók jogainak megismertetése, érvényesítése, kötelességeik betartásának ellenőrzése.
 - A csoport kompetenciájába tartozó közös döntések meghozatala.
 - A viselkedéskultúra fejlesztése, a társas együttélés szabályainak – rend, fegyelem, megfelelő szervezettség – gyakorlása.
 - A szabályok betartásának illetve megszegésének következményei.
 - Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésre.
 - Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést, szerezzen tapasztalatokat az együttműködés, a konfliktusok kezelése, megoldása terén.
 - Ismerje meg a környezet egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.

A tanítási órán kívüli tevékenységek

Rendszeres tanórán kívüli foglalkozások

- A tanórán kívüli foglalkozások a diákok igényeinek és az iskola lehetőségeinek összehangolásával szerveződnek. Ide tartozik: a szakkörök, az előkészítő foglalkozások és a sportkörök.
- A szakköri foglalkozások adott esetben tömbösített formában is megtarthatóak.
- A szaktanárok által tanév elején meghirdetett szakkörökre az osztályfőnöknél lehet jelentkezni. A jelentkezés a szakkör elindulása után válik véglegessé. Ettől kezdve a szakköri foglalkozásokon való részvétel kötelező.
- Az iskola tanárai, vagy bármely más szervezet az iskola diákjai számára az iskolában önköltséges tanfolyamot igazgatói engedéllyel és az érintett tanulók szüleinek írásos beleegyezésével szervezhet.
- A tanórán kívüli rendszeres foglalkozások rendjét külön órarend rögzíti, melyet az igazgató hagy jóvá.

Alkalmanként szervezett foglalkozások

Az iskola által egy-egy alkalomra tanórán kívüli, szervezett foglalkozások a következők lehetnek:

- osztálykirándulások,
- a tanulmányi kirándulások,
- a táborok,
- a diákcsoportok bel- és külföldi utazásai,
- kulturális intézmények és ipari létesítmények látogatásai.

Ezek a programok iskolai keretek között csak tanári felügyelettel szervezhetők.

5.5.A személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra (szaktárgyi, osztályfőnöki). Az oktatásunk legfontosabb eszköze a tanmenet, amely az aktuális tanévre készül.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.
- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják. (csoportmunka stb.)
- Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
- Fontos az újszerű tanulási technikák és módszerek használata, folyamatos fejlesztése, az IKT-s eszközök alkalmazása az oktató-nevelő folyamatban.
- A közösségnevelés fontos időszaka az 1. órát megelőző 15 perc, melyet minden osztály a saját termében tölt el az osztályfőnök vezetésével, a napi teendők az osztályt illetve az iskolaközösséget érintő feladatok, események megbeszélésével.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli és szabadidős tevékenységek segítik:

A tanórán kívüli foglalkozások a diákok igényeinek és az iskola lehetőségeinek összehangolásával szerveződnek. Ide tartozik: a szakkörök, az előkészítők és a sportkörök.

A szaktanárok által tanév elején meghirdetett szakkörökre az osztályfőnöknél lehet jelentkezni. A jelentkezés a szakkör elindulása után válik véglegesé. Ettől kezdve a szakköri foglalkozásokon való részvétel kötelező.

Az iskola tanárai, vagy bármely más szervezet az iskola diákjai számára az iskolában önköltséges tanfolyamot igazgatói engedéllyel és az érintett tanulók szüleinek írásos beleegyezésével szervezhet.

A tanórán kívüli rendszeres foglalkozások rendjét külön órarend rögzíti, melyet az igazgató hagy jóvá.

Rendszeres tanórán kívüli foglalkozások

- **Napközi otthon.**

Iskolánkban a szülői igényeknek megfelelő számú napközis csoport működik, illetve fogunk indítani (A napközis Csoportokat az igények figyelembevételével pedagógiai szempontoknak megfelelően alakítjuk ki).

- normál tantervű csoport(ok)
- eltérő tantervű csoport(ok)

A csoportokban a tanulási időszak 14-15 óra (a csoportok speciális összetételétől függően ettől el lehet térni). A köznevelési törvény előírásainak megfelelően tanulónk így teljesítheti a 16 óráig az iskolában maradás kötelezettségét.

- **Tanulószoba**

A tanulói nehézségekkel küzdők felzárkóztatását, valamint bejáró tanulónk tanóra és utazás közötti idejének hasznos eltöltését szolgálja. Ezen kívül bárki igénybe veheti, aki tanulás tekintetében tanári segítségre szorul.

- **Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.**

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti legalább egy felzárkóztató órát szervezünk.

A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képességfejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika, idegen nyelv tantárgyakból. További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

- **Szakkörök.**

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészi, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója, a törvényi előírások figyelembe vételével. (színjátszó, magyar, irodalmi színpad, helytörténeti, kis ezermester, barkács, sakk, matematika, rajz, stb).

- **Iskolai sportkör**

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Az IDSK keretei között kosárlabdával, röplabdával, labdarúgással, kézilabdával foglalkoznak a csoportokban, melyeket testnevelést tanító kollégáink és külső szakember vezet. A csoportok számát, az órakeretet az évi munkaterv tartalmazza az igények és lehetőségek szerint. A sportágak száma igény szerint bővíthető.

- **Énekkar**

Az iskolai ünnepélyek színvonalának emelésére, a tanulók művészeti igényességének fejlesztésére szerveződik.

- **Hit- és erkölcsstan**

Az iskolában az etika óra, vagy az e helyett választható, egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része. Az Nkt. 35. § (1)-(4) bekezdése alapján szervezzük.

- **Művészeti órák**

Iskolánk a művészeti nevelés területén a néptánc és zeneiskolai oktatásnak is helyt ad más művészeti iskolák kihelyezett helyszínéként.

Alkalmanként szervezett foglalkozások

- **Versenyek, vetélkedő, bemutatók**

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik. (Szaktárgyi-, mesevetélkedő-, szavaló-, energiatakarékossági-, közlekedési-, stb)

- **Szabadidős foglalkozások.**

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- **Tanulmányi kirándulások, utazások (bel és külföldi).**

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából, amennyiben ezt a szülők kérik, és a költségeket fedezik az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szervezhetnek.

- **Iskolai könyvtár**

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. Könyvtári foglalkozás szervezhető a községi könyvtárban, tanórán és tanórán kívül.

- **Kulturális intézmények és ipari létesítmények látogatásai**

- **Diákönkormányzat**

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének megszervezésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 5-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét a diákok által jelölt és az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

- **Hagyományőrzés**

Az iskolai hagyományok a diákság mindennapi életének sarokkövei, melyek révén intézményünk tényleges diákpolgárává válnak, és így alakul ki kötődésük az iskolához. A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy diákjaink igénylik ezen események megrendezését, esetleges átalakítását, bővítését.

Hagyományaink ápolását és továbbfejlesztését iskolánk fontos feladatának tekinti Tanulóink életét iskolába kerülésüktől végigkísérik az összetartozást, a folyamatosságot megjelenítő szokások.

- Szoros kapcsolatban áll az óvoda és iskola: óvónők és 1., 2. osztályos tanítók hospitálnak egymásnál, hogy a gyermekek új környezetbe kerülése minél kisebb megrázkódtatást jelentsen.
- Az óvodások ellátogatnak az iskolába, ismerkednek leendő tanítóikkal, a tanárokkal, a tantermekkel, munkaeszközökkel.
- Nyílt napokon tájékozódhatnak a szülők az iskolai elvárásokról, és segítséget kaphatnak a kezdeti problémák megoldásához.
- testvériskolai- és községi kapcsolatokat, közös rendezvényeket a szlovákiai Nagyfödémessel.

Az iskolai élet hagyományai:

• **Ünnepélyek**

- Tanévnyitó ünnepség: az óvodások búcsút vesznek óvónőiktől, s átveszik őket az 1. osztályt tanító nevelők.
- Tanévzáró ünnepség. Az éves munka értékelése oklevelek, jutalmak, bizonyítványok átadása.
- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést kell tartani az emléknapokon és nemzeti ünnepeken.
 - o Aradi vértanúk napja – október 6.
 - o 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulója – október 23.
 - o A 1848-as forradalom és szabadságharc évfordulója – március 15.
 - o A Nemzeti Összetartozás emléknapja – június 4. (Határtalanul témanap)
- Anyák napja
- Ballagás utolsó tanítási napon, végzőseink búcsúztatása

• **Iskolai programok:**

- Kézműves napok
- Mikulás ünnepély
- Karácsonyi ünnepély
- Kulturális bemutató
- Szaktárgyi vetélkedők
- Pályaválasztási nap
- Témahetek
- Határtalanul témanap
- Farsang
- Gyermeknap

A rend és fegyelem megtartásában tanulók és tanárok napos beosztással vesznek részt.

Az esztétikus környezet kialakításáról, az osztályok dekorációjáról tanév elején gondoskodunk, fenntartása folyamatos.

A balesetmentes közlekedés érdekében megszervezzük az iskolánk előtti forgalomirányítást a reggeli órákban.

6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- A tanítási órákra való felkészülés a nevelési-oktatói célok figyelembevételével. Pedagógiai munkája során épít a tanulók más forrásokból szerzett tudására is.
- Terveit az óra eredményességének függvényében felülvizsgálja.
- A tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, a haladási és mulasztási napló pontos vezetése,
- a tanulókkal kapcsolatos dokumentálás az adatkezelési szabályzat szerint,

- osztályozó-, különbözeti- és javítóvizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése, lebonyolítása,
- iskolai ünnepek és iskolai rendezvények megszervezése, azokon való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- szakmai munkájában folyamatosan törekszik önmaga fejlesztésére,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.
- A pedagógusoknak kötelességük a szakterületükön megtalálható tananyagokat, eszközöket megismerni, kritikusan értékelni. Mindezeket a pedagógiai céljainknak, s a munkaközösség által felállított elvárásoknak, valamint az adott tanulói közösségnek megfelelően kiválasztani és alkalmazni.
- A pedagógus feladata a szakmai és pedagógiai tudásának állandó gyarapítása, továbbképzéseken való részvétel, valamint a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerése és a módszertani fejlesztések körében való tájékozódás
- Munkájában figyelembe veszi a tanulók és a tanulóközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.

6.1. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

A részletes feladatokat, a hatás- és felelősségi kört az osztályfőnökök munkaköri leírása tartalmazza.

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.

- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet, fogadóórát tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok, anyakönyvek megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Szükség esetén órát látogat az osztályban.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - kiemelten tehetséges gyermek, tanuló, (az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

7.1. Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése oktatása

A köznevelés kiemelt feladata a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók igényeinek figyelembe vétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

Az Nkt. 47. § (1)-(7) bekezdései az irányadók. A sajátos nevelési igényű tanuló neveléséhez és oktatásához az alábbi feltételek szükségesek:

- a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, speciális szakember foglalkoztatása,
- a neveléshez, oktatáshoz szükséges speciális tankönyv és egyéb segédletek.

Az Nkt. 6. mellékletében a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésére, meghatározott heti időkeretet 9 főre kell meghatározni és biztosítani oly módon, hogy az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározottak szerint az azonos heti óraszámú foglalkozásra jogosult tanulók számát elosztjuk kilenccel.

Az általános iskola felső tagozatán - a nevelőtestület döntése alapján – a rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások legfeljebb ötven százaléka a sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozására, a tantárgyi követelmények eredményes teljesítését szolgáló felzárkóztá-

tására is fordítható. A nevelőtestület az erre irányuló döntését félévenként köteles felülvizsgálni, és a tanuló fejlődésének ismeretében megerősíteni vagy módosítani.

7.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése:

A mai rohanó, túlhajsolt, elanyagiasodott világunkban egyre több negatív hatás éri a családot, mint intézményt, tagjait a szülőket, a gyerekeket. Ezért egyre több a magatartási beilleszkedési nehézséggel küzdő gyermekünk. Közülük a többség, más hátránnyal is küzdve, az eltérő tantervű csoportokban tanulnak, de néhányan a normál tanterv szerinti osztályainkba járnak. Ők több türelmet, figyelmet, gondoskodást igényelnek. A problémák enyhítését szolgáló tevékenységeink:

- szoros kapcsolat az óvodával, a sümegei Nevelési Tanácsadóval, a Családsegítő Szolgálattal és a falugondnokokkal.
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- az egyéni fejlesztési terv kidolgozása, fejlesztő foglalkozások,
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- a felzárkóztató foglalkozások; éves program alapján
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a családlátogatások;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- pályaválasztás segítése;
- folyamatos konzultáció az osztályban tanító pedagógusokkal és a gyermekvédelmi felelőssel, a gyermekkel foglalkozó szakemberekkel,
- a tanítási órákon differenciált foglalkozás kialakítása, differenciált eljárások alkalmazása,
- törekvés arra, hogy a tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során
- kapcsolatteremtés és folyamatos kapcsolattartás a szüleikkel, illetve gondviselőkkel együttműködés a gyerekekkel foglalkozó szakemberekkel;
- Az Nkt. 56/A. § alapján a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján fejlesztő foglalkoztatásban és az e törvényben, továbbá jogszabályban meghatározott kedvezményekben részesülnek.

7.3. A tehetség, képesség kibontakoztatása:

Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet a tehetséges tanítványokra. Megfelelően kell gondoskodnunk a fejlesztésükről. E tevékenységük kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, részben a tantárgyakhoz kötődő foglalkozásokon (matematika, magyar informatika, sport stb) történik. Egyéni vagy kiscsoportos felkészítést kapnak a tanulmányi és sportversenyekre, melyeket az éves programunkban meghatározunk.

Mindez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek formái

Feladataink megvalósítását az alább tevékenységek segítik.

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó foglalkozások;
- az iskolai sportkör;
- a szakkörök;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás segítése.
- A nyolcadik évfolyamos diákoknak az adott tanévben felkészítő foglalkozásokat tartunk a felvételi tantárgyakból (magyar, matematika, idegen nyelv).
- csoportbontás (nívócsoportos oktatás),
- egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanulásszervezés,
- egyéni pályázatok,
- iskolai és iskolán kívüli tanulmányi, művészeti, kulturális és sport versenyek, ezekre a tanulók felkészítése.

Időkeret: az egyéni foglalkozásra szánt keretből az éves programban meghatározva

7.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen: nyilvántartja a veszélyeztetett körülmények között élő, nehezen nevelhető tanulókat.

- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében, együttműködve az osztályfőnökökkel,
- kapcsolatot tart a Családsegítő Szolgálat a Körjegyzőség, Gyámügyi csoportja munkatársaival,
- a veszélyeztető okok megléte esetén kölcsönösen tájékoztatják egymást.
- A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
- Bekapcsolódik a felzárkóztató programok megvalósításába a hátrányok csökkentése érdekében.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenység három fő feladata: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése, feltárása, megszüntetése**.

- A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a családsegítő szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- Fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a:

- Tankerületi Szakértői Bizottsággal (Sümege),
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivattal, Körjegyzőséggel,
- területileg illetékes Gyámügyi Hivatallal,
- házi orvossal, védőnővel,
- rendőrséggel,
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- a napközis és a tanulószobai foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a szülővel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

7.5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése:

Kudarc: "mivel a tanuló nem tudja teljesíteni és elérni a megkövetelt és elvárt szintet, mivel csődöt mond "sikertelennek" bélyegzik és egyben viselkedéséért is felelőssé teszik".(Duden 1981)

A tanulási nehézségek típusai

<p>Tanulási gyengeség: enyhe fokú. Egy-egy iskolai, tanulási területet érint, átmeneti jellegű, pl. betegség után, Családi körülmények (válás).</p>	<p>Segítés: osztálytanítók és a szülők együttműködése sokat segít, esetenként meg is szüntetheti a tanulási problémát.</p> <ul style="list-style-type: none"> - megelőző intézkedések (prevenciós programok), - kompenzáló nevelés, - korrepetálás, - segítő és fejlesztő oktatás, - metodikai és szervezési jellegű oktatási eljárások
<p>Tanulási zavar: A tanulás egyes részterületein jelennek meg, különösen az olvasás, írás, helyesírás vagy számolás tantárgyakban. Az egyéb tanulási területeken jó eredmények is elérhetők. (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, diszparaxi figyelem zavar)</p>	<p>Segítés: fejlesztő foglalkozások. Ezt a munkát gyógypedagógus, iskolapszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus végezheti.</p> <ul style="list-style-type: none"> - fejlesztő eljárások - segítő és fejlesztő oktatás
<p>Tanulási akadályozottság: A tanulás minden területén átfogóan, súlyosan és tartósan jelentkeznek, minden esetben hosszantartó fejlesztő intézkedésekre, eljárásokra van szükség.</p>	<p>Segítés: gyógypedagógusok végzik elsősorban, munkájukat más szakemberek is segítik (szakorvos, iskolapszichológus, logopédus) a szülők együttműködése a gyakori szociális nehézségek ellenére is szükséges.</p> <ul style="list-style-type: none"> - fejlesztő eljárások - különnevelés - terápiák

Iskolánk a következő tevékenységgel igyekszik csökkenteni a kudarcélményt:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.
- a. Az 1-4 évfolyamon, a nem kötelező órák terhére, minden osztályokban heti egy órát szánunk arra, hogy a tanulásban lemaradt tanulóinknak lehetősége legyen a lemaradás pótlására, a felzárkóztatásra, a lemorzsolódás veszély elhárítására. Ezt az órát lehetőség szerint az osztálytanító, vagy a párhuzamos osztály tanítója tartja. A korrekción való részvétel feltétele:
 - szülő kérése
 - tanító javaslata

- tanuló kérése.

A részvétel időszakos, létszáma szükség szerint változó.

- Az egyéni foglalkozásokra szánt időkeret lehetőséget ad a fokozott figyelmet, gondoskodást, segítséget igénylő tanulóink fejlesztésére. Szükség esetén élünk az osztályok közötti átcsoportosítás lehetőségével, figyelembe véve a

- Tankerületi Szakértői Bizottság
- a tanítók
- a szülők véleményét, kérését, javaslatát.

A fejlesztő tevékenység egyéni fejlesztési terv alapján történik.

Eltérő tanterv szerint tanuló gyermekeink felzárkóztatására, fejlesztésére a törvényben előírt habilitációs óraszám áll rendelkezésre csoportonként, melyeket gyógypedagógus tart.

7.6. A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

7.7. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulóink, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben. Feladatunk segíteni minden hátrányos helyzetű tanulónkat képességeinek kibontakozásában.

Településeink a megye azon részéhez tartozik, ahol a gazdasági életben megtorpanás tapasztalható, sok munkahely megszűnt, a felnőtteknek, főleg az édesapáknak sokszor távoli munkahelyeken kell a család megélhetéséhez szükséges javakat előteremteni.

Egyre több tanuló kerül olyan anyagi helyzetbe, mely egészséges testi fejlődését, zavartalan tanulását hátráltathatja. Az iskola életében fontos feladat az esélyek kiegyenlítődése, a hátrányok csökkentése, a társadalmi egyenlőtlenségek hatásainak enyhítése. A segítségre szorulóknak elsősorban az alacsony jövedelmű, a munkanélküli, valamint a szociális ellátásban részesülő szülők gyermekei. Ezért egyre több és évente változik a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók száma.

Ezen a téren a tevékenységünk célja:

Segíteni azon tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, ismeretsajátítását, egyéni ütemű fejlődését, akik szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek:

- családi mikrokörnyezetéből adódóan hátrányos helyzetűek,

- a családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek,
- iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűk /bejárók/,
- csonka családban felnövő gyerekek,
- munkanélküli szülők gyermekei.

A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- felzárkóztató ill. tehetséggondozó programok,
- napközi, tanulószoba,
- diákétkeztetés,
- drog és bűnmegelőzési programok,
- pályaorientációs tevékenység,
- kirándulások, túrák,
- kulturális bemutatók,
- kapcsolat a Családsegítő Szolgálattal,
- államilag biztosított ingyenes tankönyvellátás,
- pályázatok figyelése, készítése,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeink, eszközeink ingyenes használata,
- családlátogatások.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátránytól szenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

A tanulók anyagi veszélyeztetettsége feltárásával kapcsolatos feladataink:

- **osztályfőnökök:**

Napi kapcsolatban lévén a tanulókkal, folyamatosan figyelemmel kísérik a tanulók ruházatának, felszerelésének állapotát, gondozottságát, melyek utalhatnak a család anyagi problémáira. Családlátogatások során további információkat szerez.

- **gyermekvédelmi felelősök:**

a szaktanárok és osztályfőnökök jelzése alapján intézkedéseket tesz a munkaköri leírásban foglaltak szerint.(különösen: hátrány feltárása, enyhítésének lehetőségei)

- **igazgató:**

Kollégáktól beszerzett információk alapján javaslatot tesz a Családsegítő Szolgálat, a járási hivatal gyámügyi csoportja munkatársainak a hátrányok megszűnése, enyhítése érdekében.

Tájékoztatás: ismertetjük a szülőkkel a gyermekvédelmi felelősök feladatait intézkedési lehetőségeit a segítségkérés lehetőségeit.

7.8. Gyógytestnevelés

A gyógytestnevelés feladata a gyerekek speciális egészségügyi testnevelési foglalkoztatása. A gyógytestnevelésre a kiválasztást az iskolaorvos végzi. A gyógytestnevelés megszervezé-

se a Pedagógiai Szakszolgálatok feladata. A gyógytestnevelés órákon való rendszeres megjelenés az iskolaorvos vagy szakorvosi vélemény alapján kötelező. A gyógytestnevelési órák a mindennapi testnevelés óráiba beleszámítanak. A tanulók osztályzatot kapnak, melynek szempontjai a következők:

- A foglalkozásokon való részvétel rendszeressége.
- A foglalkozásokon tanult mozgásformák elsajátításának színvonala.
- Azok önálló alkalmazására való képesség színvonala.
- A különböző izomcsoportokra ható nyújtó és erősítő hatású mozgásformák tudatos alkalmazásának szintje.
- Az egészségügyi problémának megfelelően ajánlott és kerülendő mozgásformák ismerete, alkalmazása ill. elkerülése.

A gyógytestnevelés órákról történő mulasztás ugyanolyan szankciókat von maga után, mint más tantárgyak esetében: az éves óraszám 30 %- át meghaladó hiányzás után a tanuló csak a tantestület pozitív döntése alapján tehet osztályozó vizsgát.

8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje

8.1. A diákönkormányzat tisztségviselői

- 5-8 évfolyamon osztályonként 2-2 fő delegált
- A diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus

8.2. A diákönkormányzat működése

A diákönkormányzat az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseinek megvalósítását az életkori sajátosságok fegyelembevételével, sajátos eszközökkel, a tanulói aktivitás és öntevékenység fejlesztésével segíti

A 2011. évi CXCV. tv. a Nemzeti köznevelésről 48.§-a szabályozza.

- A diákönkormányzat döntési jogkört gyakorol – a nevelőtestület véleménye meghallgatásával – saját közösségi élete tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselői megválasztásában.
- A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit az intézményvezető bíz meg öt éves időtartamra.
- A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
 - az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
 - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
 - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
 - a házirend elfogadása előtt.
- Az intézményi diákönkormányzat megalakulására, működésére, jogállására a diákönkormányzatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 120. §-a szerint:

- A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt
 - saját működéséről,
 - a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,

- hatáskörei gyakorlásáról,
 - egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
 - az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint
 - az iskolaújság tanulói vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.
- A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével. Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő betérjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.
 - A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.
 - Az iskolai diákönkormányzat véleményét – az Nkt. 48. § (4) bekezdésben meghatározottakon túl –
 - a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
 - a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
 - a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
 - az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
 - az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
 - a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
 - az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben ki kell kérni.
 - Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.
 - A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését.
 - A diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.
 - A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.
 - A diákönkormányzatok jogosultak szövetséget létesíteni, továbbá ilyenhez csatlakozni. A szövetség az iskolában a diákönkormányzat jogait nem gyakorolhatja.

9. A szülő, a tanuló, és a pedagógus kapcsolattartási formái

Az iskola csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztése elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált aktív együttműködése. Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség, feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség.

Élő munkakapcsolat van a tanári közösség és a szülők között a tanulók fejlődése érdekében, az iskola hagyományai, valamint a Köznevelési Törvény és a Szervezeti és Működési szabályzat alapján.

A Szervezeti és működési szabályzat több szintű együttműködést feltételez a szülők, a tanulók és a pedagógusok közös részvételével a gyermek személyiségének és tudásának fejlesztésére.

tése érdekében. Az együttműködéshez megfelelő kommunikációs formák működtetése szükséges.

Szükséges szülők részéről

- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítás,
- együttműködő magatartás,
- az iskola honlapján megjelenő tájékoztatók nyomon követése,
- a nevelési problémák őszinte megbeszélése közös megoldás keresése,
- érdeklődő, segítő hozzáállás.

Az iskola részéről

- nyílt órák szervezése,
- rendszeres és folyamatos, tájékoztatás a tanuló előmeneteléséről, magatartásáról,
- szakkörök, felzárkóztató és tehetséggondozó programok indítása,
- szülői értekezletek, fogadóórák szervezése,
- iskolai honlap üzemeltetése tájékoztató céllal,
- pályaválasztási tanácsadás,
- előadások szervezése /szülők iskolája/,
- írásbeli tájékoztatás,
- írásbeli /üzenő füzet, levél dokumentumba való betekintési lehetőség/ tájékoztatás a pedagógiai és oktatómunka eredményeiről,
- szolgáltatások / választható órák tankönyv/ közzététele írásban, egyénre szabott,

a tanulók részéről

- kötelezettségek teljesítése, élve a jogokkal,
- bekapcsolódás az osztály, iskolaközösség programjainak megszervezése lebonyolítása,
- önkiszolgáló rendszer, ügyelet, tisztségviselők, felelősök /működtetése osztály és iskolakeretben,
- bekapcsolódás a környezet védelmébe eszközök, berendezések megvédésébe, esetleges karbantartásába.

A szülői ház és az iskola együttműködésének lehetőségei

- üzemlátogatás szülők munkahelyein,
- közös rendezvények a szülők és a pedagógusok részvételével,
- alapítvány létrehozása.

Kapcsolat a szülői munkaközösséggel:

Cél, hogy a szülők betekintést nyerjenek az iskola nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerjék meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjanak közvetlenül gyermekük és az osztályközösség iskolai életéről.

- Az iskolában megalakított szülői munkaközösség az általa elfogadott szabályok szerint működik.
- Azokban az ügyekben, amelyekben a jogszabály és az SZMK véleményezési jogosultságot biztosít, a szülői munkaközösség véleményét az igazgató kéri meg az írásos anyagok átadásával.
- A szülői munkaközösség képviselőjét a nevelőtestületi értekezlet őket érintő napirendi pontjának tárgyalásához meg kell hívni.
- Az osztályok szerinti szülői munkaközösségekkel az osztályfőnökök tartanak kapcsolatot.
- Az SZM vezetőjével az igazgató és az ig. helyettes tartja a kapcsolatot.

A pedagógus és szülők közötti együttműködés formái:

- Szülői értekezlet
 - a szülők és pedagógusok között folyamatos együttműködés kialakítása
 - a szülők tájékoztatása:
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
 - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól
 - a helyi tanterv követelményeiről
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
 - az iskola és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról
 - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé
- Fogadó órák
 - A szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. Évente 2 alkalommal meghatározott időpontban tartandó, de szülő és pedagógus előzetes egyeztetés után egyaránt kérheti a megtartását, az éves munkatervben rögzített heti fogadóórán.
- Egyéni kapcsolatfelvétel
- Szülők közösségének részvétele az osztály életében
- Szülői Szervezet ülései
- Írásbeli tájékoztató (tájékoztató füzet, meghívók, szórólapok)
 - A szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.
- Rendezvények
- Szülői mk. zárt közösségi oldala,
- Az iskola honlapján megjelenő információk.

- Hirdetőtábla stb.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg illetve választott képviselők, tisztviselők útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

Az együttműködés alapfeltételei:

- A hátrányos megkülönböztetés tilalma: iskolánk valamennyi tanulója, függetlenül tanulmányi eredményétől, magatartásától, származásától, anyagi helyzetétől, ugyanazon jogok illetik meg, természetesen összhangban köteleességeikkel.
- Titoktartási kötelezettség: a szülő, tanuló, tanár hármasságát a kölcsönös bizalom, az emberi együttműködés elemei, szabályai kell, hogy áthassák, melynek része a titoktartás is.

Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei:

- A nyílt órák választékának bővítése.
- A szülők közösségének, képviselőinek és a tantestület tagjainak szervezett közös programok, (szülők, nevelők iskolája, közös kirándulások stb.) rendszeresebbé tétele.
- Az iskolai programok (sportversenyek, pályaválasztási nap, ünnepélyek stb.) szervezésébe a tanulókon kívül a szülők bevonásának bővítése.
- A hátrányok enyhítése az arra képes és hajlandó szülők bevonásával, a személyiségi jogok figyelemmel kísérése mellett, lehetőség szerint az iskolai SZM által létrehozott alapítványon keresztül.

A tanulókkal kapcsolatos döntések meghozatalára vonatkozó eljárási szabályok

- A nevelési-oktatási intézmény köteles a kiskorú tanuló szülőjét írásban értesíteni gyermeke iskolai felvételével, a tanulói jogviszony megszűnésével, tanuló fejlődésével, tanulmányi előmenetelével kapcsolatos döntéséről, az intézmény működésének rendjéről, továbbá minden olyan intézkedésről, amelyre vonatkozóan jogszabály az értesítést előírja.
- A kiskorú tanuló szülőjének írásbeli nyilatkozatát be kell szerezni
 - minden olyan iskolai döntéshez, amelyből a kiskorú tanuló esetén a szülőre fizetési kötelezettség hárul,
 - a kiskorú tanuló esetén a tanulói jogviszony keletkezésével, megszűnésével, a tanulói jogviszony szünetelésével, a tanórai foglalkozáson való részvétel alóli felmentéssel, az egyes tantárgyak alóli mentesítéssel, a tanulmányi idő rövidítésével kapcsolatos ügyekben, és
 - minden olyan kérdésről, amelyre vonatkozóan jogszabály a nyilatkozat beszerzését előírja.
- Az iskolai felvételtől hozott döntést írásba kell foglalni. Az, iskola írásban értesíti a szülőt, ha a kiskorú tanulót törölte a nyilvántartásából.
- A nevelési-oktatási intézmény a döntését határozatba foglalja, ha a jelentkezést, a kérelmet részben vagy egészben elutasítja, vagy kérelem hiányában hoz a tanulóra hátrányos döntést, vagy a kiskorú tanuló esetén a szülő kéri a döntés határozatba foglalását.
- A jogorvoslati eljárásban a kiskorú tanulót szülője képviselheti.
- A nevelési-oktatási intézmény döntése jogerős, ha az Nkt.-ben meghatározott határidőn belül nem nyújtottak be eljárást megindító kérelmet, vagy az eljárást megindító kérelem benyújtásáról lemondtak.

- A tankönyvek, segédkönyvek beszerzésével összefüggő iskolai döntések előkészítésére a külön jogszabályban foglaltakat kell alkalmazni.

10.A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

10.1. Osztályozó vizsga

- **Osztályozó vizsgát** kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
 - felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
 - engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
 - 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 51.§ (7) pontjában meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
 - a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.
- Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
- Az osztályozó vizsga időpontját az igazgató jelöli ki.
- Az osztályozóvizsga előírásai:
 - Az osztályozó vizsgát bizottság előtt kell tenni.
 - Tagjai: szaktanár, munkaközösség-vezető, igazgató, illetve igazgató helyettes.
 - Az osztályozóvizsgákat a tanítási év utolsó napjáig meg kell szervezni.
 - A sikertelen osztályozóvizsgát a tanuló a javítóvizsgán a továbbhaladás érdekében kijavíthatja.
- Jellegétől függően írásbeli, szóbeli illetve gyakorlati részből áll.
- Az osztályzatot a bizottság állapítja meg
- Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

10.2. Javítóvizsga

- **Javítóvizsgát** tehet a vizsgázó, ha
 - 2-8. évfolyamon a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
 - az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

- A javítóvizsgát az iskola pedagógusaiból alakított bizottság előtt kell tenni. A bizottság tagja: szaktanár, osztályfőnök, igazgató, vagy helyettese;
- A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell felvenni;
- Az időpontjáról és helyéről a tanulót illetve a szülőt értesíteni kell;
- A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be az anyakönyvbe és a bizonyítványba, a záradékot az osztályfőnök és az igazgató írja alá;
- A javítóvizsga helye az iskola, ahonnan a tanulót javítóvizsgára utasították. Amennyiben más helységbe költözik, új iskolájában is tehet javítóvizsgát. A vizsga eredményét az iskolatávozási bizonyítványon jelzi a vizsgáztató iskola;
- A javítóvizsga nem ismételhető;
- Azt a tanulót, aki az osztályozó ill. javítóvizsgán nem jelent meg, úgy kell tekinteni, mintha sikertelen vizsgát tett volna.

10.3. Tanulmányok alatti vizsga

- **Tanulmányok alatti vizsgát** legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízta meg.
- A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében
 - meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
 - vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
 - átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
 - a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.
- A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.
- A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. Az igazgató e feladata ellátása során
 - dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
 - írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
 - ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
 - minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

- A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

10.4. Az írásbeli vizsga szabályai:

- Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.
- A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.
- Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.
- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pi-

henőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

- Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.
- Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosokat tartalmazó feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékel.
- Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.
- Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.
- Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és
 - a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
 - az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
 - amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy értékeli a vizsgázó teljesítményét.
- A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

10.5. A szóbeli vizsga szabályai:

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet,

de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

- A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
- Ha a vizsgázónak a 20/2012 EMMI rendelet 68. § (4) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

A javítóvizsga értékelése a helyi tanterv mindenkori minimum követelményeinek alapján, az osztályozó vizsga értékelése az adott tantárgyra elfogadott %-os határok figyelembevételével történik.

11.A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található (a továbbiakban: kötelező felvételt biztosító iskola).

Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra a kormányhivatal, települési önkormányzat által működtetett intézmény esetében az önkormányzat által meghatározott időszakban kell beírni. A beiratkozásra meghatározott időt a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.

A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tízenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt – nyilvánosságra kell hozni.

Az iskolába felvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról – a szakmai munkaközösség, annak hiányában a nevelőtestület véleményének kikérésével – az igazgató dönt.

Megszűnik a tanulói jogviszony

- ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján,
- az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján,
- a tankötelezettség megszűnése után – ha a szülő a tanuló egyetértésével, nagykorú tanuló esetén a tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad –, a bejelentés tudomásulvételének napján,
- ha a tanuló tanulói jogviszonyát – a tanköteles tanuló kivételével – fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján.

Nem alkalmazható, ha a tanuló hátrányos helyzetű.

Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya – a tanköteles tanuló kivételével – ha az iskola kötelező foglalkozásairól a jogszabályban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott.

Megszűnik a tanulói jogviszony a kizárás az iskolából fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján.

Az iskola a tanítási év utolsó napján egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a tanulóknak a tanulói jogviszonyát, aki nem tanköteles, ha ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal nem teljesítette. Az iskolai tanítási év utolsó napján megszüntethető egyoldalú nyilatkozattal annak a tanulóknak a tanulói jogviszonya is, aki a nappali

rendszerű iskolai oktatásban nem vehet részt, feltéve, hogy az iskolában nincs felnőttoktatás, vagy a tanuló abban nem kíván részt venni.

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása.

Az iskola igazgatója a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítása céljából a szakértői bizottság vizsgálatát kezdeményezheti, ha a szülő nem ért egyet a kiállított óvodai igazolással, és arról az iskola igazgatója tudomást szerez, feltéve hogy a kérdésben a szakértői bizottság korábban nem hozott döntést,

Az iskolai beiratkozás idejéről, az erről való döntés és a jogorvoslat benyújtásának határidejéről a kormányhivatal közleményt vagy hirdetményt köteles közzétenni a helyben szokásos módon, a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal.

Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között – a kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban – köteles beírni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beírni a kijelölt iskolába.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanuló jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A kötelező felvételt biztosító iskola igazgatója a kormányhivataltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a kormányhivatal határozata alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Az iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha olyan tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Ha az átvett tanuló tanulmányait tekintve az adott iskola követelményeihez képest egyéni elbírálás alapján különbözeti vizsga letételét írhatja elő. (pl. idegen nyelv stb.) Az erre való felkészítésben az iskola egyéni segítségadással támogathatja a tanulót. A különbözeti vizsga időpontját az igazgató határozza meg a körülmények figyelembevételével.

Ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár, az átvételre a felvételre megállapított eljárás szerint kerülhet sor.

Az iskolába felvett tanulót – beleértve a magántanulót is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanuló jogviszonyban álló és a Nktv. 49. § (1)–(3) bekezdés szerint benyújtott kérelem alapján vendégtanulói jogviszony létesítésére engedélyt kapott tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése

alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középiskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.

Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az iskola igazgatója állapítja meg.

12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzetet átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoporthoz előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

12.1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja

- hogy a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

12.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - elsősegély-nyújtás bőrsérülések és mozgássérülések esetén - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés - veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban
Fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás - veszélyek, érintésvédelmi ismeretek
Természetismeret	<ul style="list-style-type: none"> - az ájult beteg ellátása - a sebellátás, vérzéscsillapítás gyakorlata
Testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - magasból esés

- az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.
- Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - szakkörök (elsősegély-nyújtó,);
 - minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási, egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Ifjúsági bevonásával.

Az intézményben baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, a tanév elején illetve szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

Helyi tanterv

1. A választott kerettanterv megnevezése

Intézményünk helyi tantervét a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet figyelembevételével az alábbiak szerint határozza meg:

Általános iskola – 1-4 évfolyam:

Tantárgy megnevezése	Változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza.

1-4. évfolyam

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

5-8. évfolyam

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Hon- és népismeret	Hon- és népismeret

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza.

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Etika	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ism.	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia - egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/ Hon- és népismeret	1			
Vizuális Kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Eltérő tantervű összevont csoportok

„Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára” alapján

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Matematika	4	4	3	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	2	2	2	2
Ének-zene	2	1	2	2
Vizuális kultúra	1	2	2	2
Informatika	-	-	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelv	-	-	2	2
Matematika	4	4	4	4
Etika	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Természetismeret	2	2	4	4
Földrajz	-	1	1	2
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	2	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

2. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

1-4. évfolyam

Óraszámok tantárgyi bontásban a szabadon tervezhető órakerettel növelve

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek				2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

5-8. évfolyam

Óraszámok tantárgyi bontásban a szabadon tervezhető órakerettel növelve

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3+1	4
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3	3
Etika	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ism.	2+1	2	2	2
Természetismeret	2	2+1		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia - egészségtan			2	1+1
Földrajz			1+1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Vizuális Kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1+1	1+1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	+1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Eltérő tantervű összevont csoportok
Óraszámok tantárgyi bontásban a szabadon tervezhető órakerettel növelve

Tantárgyak/évfolyam	1	2	3	4	5	6	7	8
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+2	7+1	4+2	4+2	4+2	4+2
Idegen nyelv							2	2
Matematika	4+1	4+1	3	4+1	4	4	4	4
Etika	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem					2	2	2	2
Környezetismeret	2	2	2	2				
Természetismeret					2	2	4	4
Fizika								
Kémia								
Biológia-egészségtan								
Földrajz						1	1	2
Ének-zene	2	1	2	2	2	2	1	1
Hon és népismeret					1			
Vizuális kultúra	1	2	2	2	2	2	1	1
Informatika			1	1	1	1	1	1
Technika életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	2	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27	28	28	31	31
Habilitáció	3	3	3	3	3	3	4	4

Eltérő tantervű összevont csoportok

Óraszámok tantárgyi bontásban a szabadon tervezhető órakerettel növelve, közvetlen (K) – önálló(Ö) bontásban

Tantárgyak/évfolyam		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	K	3	3	3	3	3	3	3	3
	Ö	5	5	5	5	3	3	3	3
Idegen nyelv	K							2	2
	Ö								
Matematika	K	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ö	3	3	1	3	2	2	2	2
Etika	K	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem	K					1	1	1	1
	Ö					1	1	1	1
Környezetismeret	K	1	1	1	1				
	Ö	1	1	1	1				
Természetismeret	K					1	1		
	Ö					1	1		
Természetismeret - fizika	K							1	1
	Ö							1	
Természetismeret - kémia	K							1	1
	Ö								1
Termism. - biológia-egészségtan	K							1	1
	Ö								
Földrajz	K						1	1	1
	Ö								1
Ének-zene	K	2	1	2	2	2	2	1	1
Hon és népismeret	K					1			
Vizuális kultúra	K	1	2	2	2	2	2	1	1
Informatika	K			1	1	1	1	1	1
Technika életvitel és gyakorlat	K	1	1	1	1	1	1	2	1
Testnevelés	K	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	K					1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret		25	25	25	27	28	28	31	31

3. Az előírt tananyag és követelmények

A helyi tantervben előírt tananyagot és tantárgyi követelményrendszert pedagógiai programunk 1. sz. melléklete tartalmazza.

4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

- Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket
- Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.
- Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.
- A tankönyvrendelés elkészítését az iskolában működő szakmai munkaközösségek koordinálják. A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:
 - pedagógusaink a tankönyvválasztásnál figyelembe veszik az Oktatási Hivatal által összeállított és közzétett hivatalos tankönyvjegyzéket (az Oktatási Hivatal az Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján teszi közzé a tankönyvek hivatalos jegyzékét, amelyet folyamatosan felülvizsgál és frissít),
 - a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak,
 - a pedagógiai munka egysége és az iskolán belüli átjárhatóság biztosítása érdekében azon tanulók számára, akik az adott tantárgyat az adott évfolyamon azonos tanterv szerint tanulják, egységesen ugyanazt a tankönyvet kell megrendelni.
 - Az iskola legkésőbb május 31-ig – a helyben szokásos módon – közzé teszi azoknak a tankönyveknek, ajánlott és kötelező olvasmányoknak a jegyzékét, amelyeket az iskolai könyvtárból a tanulók kölcsönözhetnek.
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket az alsós munkaközösség tagjai, illetve a felsős szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
- A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
- A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének
 - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
 - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- Az 1265/2017 (V.29) Kormányrendelet alapján minden tanuló ingyenesen jut a tankönyvekhez. Az iskola az ingyenes tankönyvellátást teljesítheti:
 - tankönyvrendeléssel a normatíva terhére,
 - könyvtári állományból kölcsönzés útján.

Az államilag ingyenes tankönyvek tartós tankönyvként kezelendők, tehát azokat az iskolai könyvtári állományba nyilvántartásba kell venni, és azokat az utolsó tanítási napon a tanulók kötelesek visszaszolgáltatni az iskola könyvtárának. Ez alól valamennyi évfolyamon kivételt képeznek a munkafüzetek és a munkatankönyvek, valamint az 1. és 2. évfolyam összes tankönyve.

A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága. A diákok számára a könyveket elsősorban kölcsönzéssel, a mf-ek, munkatankönyvek esetében tulajdonba adással gondoskodunk, figyelembe véve az erre vonatkozó jogszabályi előírásokat. Lehetőség szerint állandó tankönyveket használunk, biztosítva ezzel a tankönyvkölcsönzés megoldását.

5. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban rendszeren, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felróható vagy fel nem róható okokból – nem teljesítette.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

6. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése fontos feladatunk. Hangsúlyt kell fektetni a tanulási módszerek kialakítására, az iskolai figyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulására.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat. Hangsúlyos: a tanulók tanulás iránti motivációjának kialakítása, az életkornak megfelelő tanulásszervezésnek, a tanulói teljesítmények növekedése.

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra. A nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

6.1. A NAT műveltségi területeinek megjelenése a tantárgyakban 5-8. osztályig

Jelen kerettantervi változat a NAT valamennyi műveltségterületének – 5-8. évfolyamra meghatározott – fejlesztési feladatait belefoglalja a tantárgyak rendszerébe. A műveltségterületek és a tantárgyak megfeleltetését az alábbi táblázat mutatja.

Műveltségi területek	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom
Élő idegen nyelv	Idegen nyelv
Matematika	Matematika
Ember és társadalom	Történelem és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Etika
Ember a természetben	Természetismeret Fizika Biológia és egészségügy Kémia Egészségügy*
Földünk – környezetünk	Földrajz
Művészetek	Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Rajz Testnevelés és sport
Informatika	Informatika
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Technika és életvitel
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport

6.2. A tantárgyak lehetőségei:

Anyanyelvi tárgyak

- A magyar nyelv tanítása a közoktatási rendszerben kiemelt jelentőségű.
- Az anyanyelvi készségek, képességek kialakítása, fejlesztése nemcsak a magyar nyelv tantárgyának a hatáskörébe tartozik, hanem átfogja a közoktatás egészét.

- Fontos, hogy mesén keresztül vezessük be a tanulókat az olvasás szépségeibe, mert a mesékben rejlő magatartási minták, a konfliktuskezelési módok példaértékűek számukra.
- Nagy hangsúlyt kell fektetni:
 - az anyanyelv művelésére,
 - a beszéd-, az olvasás-, az írás-, a helyesírás, a grammatika-, a stílus-, a szövegtan-, a nyelv-helyesség-, a retorika- és a nyelvtörténet oktatására,
 - anyanyelvünk szabályainak megtanítására, oktatás során viszont kerülni kell a formális, tudományoskodó megközelítést.
- Gondot kell fordítani:
 - az irodalmi szövegek emlékezetből való megtanulására és elmondására,
 - a magyar nyelv helyes használatára, a tanulók beszédének fejlesztésére.
- Cél:
 - a gyerekek képesek legyenek megfogalmazni, leírni, kifejezni gondolataikat és
 - fejleszteni a kommunikációs képességüket.

Irodalom

- Fontos, hogy:
 - a diákok a tanított műveket élvezni és értelmezni tudják,
 - a szorosabban vett irodalomtörténetet – ezen belül írók, költők életútját, működésük társadalmi és történelmi körülményeit – megismerjék,
 - a tanár felkeltse a diákok érzékenységét a művek mondanivalója iránt,
 - a gyermekeknek joguk van tetszésük, nemtetszésük kinyilvánítására adott irodalmi művel kapcsolatban,
 - a tanulók a véleményüket megindokolhatják.
- Alsó tagozaton (6-10. év között):
 - Feladat:
 - el kell sajátítani az írást, az értő olvasást, az értelmes beszédet, a helyesírás alapelemeit,
 - a gyermekek életkori sajátosságaihoz megfelelő műveket kell választani,
 - a tanított művek járuljanak hozzá a gyermeki világkép alakulásához (népköltészetű alkotások, mesék, mondák, versek, elbeszélések, ifjúsági regények, regényrészletek, dramatikus népi játékok, gyermekeknek szóló ismeretterjesztő művek és publicisztikai írások stb.).
 - Cél:
 - az olvasás iránti kedv felébresztése,
 - a tanulók az olvasottak tartalmát saját szavaikkal el tudják mondani, ez fejleszti a figyelmes olvasást és a beszédképességet is.
- Felső tagozaton (10-14. év között):
 - feladat:
 - kialakítani a tanulóknál a szépirodalmi szövegek megismerésének és elemző leírásának képességét,
 - elemi szövegértés gyakoroltatása és ellenőrzése,

- folyamatosan bővíteni kell az esztétikai fogalomkészletet, a szabályok ismeretét,
- a szabályok alkalmazásának gyakorlása, gyakoroltatása,
- képesek legyenek a diákok a megismert műalkotásokat térhez és időhöz kötni, művelődéstörténeti jelentőségüket értékelni,
- különböző műnemek (líra, epika, dráma stb.) megismertetése,
- a műelemző-képesség kialakítása.

Cél az, hogy nemzeti nagyjaink emberi, költői, írói egyéniségét minél árnyaltabban és meggyőzőbben, elkötelezettségüket értéként bemutatni

Környezetismeret, környezeti nevelés

- A környezeti nevelés és tudatformálás megtanítja a gyermekeket a természeti környezettel való tudatos és harmonikus együttélésre, a környezetbarát életvitelre, vagyis a környezetkultúrára.
- Az ember és környezete egységes rendszert alkot, így a környezeti nevelésnek is ökológiai szemléletűnek kell lennie, a globalításra kell törekednie.
- A gyermekek számára a nevelés során a pedagógus a példakép.
- Cél, hogy:
 - a fiatalok gondolkodását, életmódját, viselkedését a (természetes és épített) környezet okos és mértéktartó felhasználását, a védelem és a fejlesztés egysége jellemezze,
 - a gyerekek kritikusan tudják elemezni és értékelni a környezetre vonatkozó cselekedeteket, intézkedéseket.
- Egészséges életmódra nevelésben:
 - érvényesülnie kell a mozgás- és táplálkozáskultúrának, a tisztálkodási szokásoknak;
 - fontos a biztonságos életvitelre és közlekedésre nevelés;
 - a pedagógusoknak ismerniük kell, hogy milyen veszélyek fenyegetik a gyermekeket az iskolán kívül.

Történelem és állampolgári ismeretek

- Szükséges:
 - a történelemtanítás korszerű technikai feltételeinek megteremtése (történetileg hiteles és jó minőségű képanyag, megfelelő térképek, ábrák, képek, dokumentumfilmek és gyűjtemények, transzparenszek stb.), interneten elérhető dokumentumok,
 - bejárni és meglátogatni a tanulóknak hazánk – lehetőségek szerint - történelmi emlékeit.
- Az iskolai történelemtanítás célja:
 - ismeretek,
 - készségek,
 - értékrendek elsajátítása, illetve kifejtése.
- Fontos szerepe van:
 - a személyiség kialakításában,

- a nemzeti identitástudat megőrzésében,
- az általános műveltség alapjainak megteremtésében.
- Feladat:
 - a tanulók ismerjék meg:
 - az emberiség múltjának legfontosabb eseményeit,
 - a különböző civilizációkat,
 - a társadalmi, gazdasági változásokat,
 - kontinensünk történelmi földrajzát és kultúráját,
 - az egyes országok magyar kapcsolatainak történetét,
 - a közvetlen környezetünkben élő népek történetét,
 - a magyarság kialakulását, a haza megteremtésének állomásait, a magyar államiság fejlődését, megőrzését, megújításának korszakait,
 - a legfontosabb történelmi tényeket, dátumokat, személyiségeket, az emberiség és Magyarország történetének jelentősebb írásos dokumentumait,
 - az országunk építészeti, irodalmi, képzőművészeti, tárgyi, zenei és táji emlékeit,
 - a vallások múltját, a kereszténység értékrendjét, a keresztény egyházak (és a szerzetesség) történetét.
- Cél:
 - legyenek a tanulók nyitottak, érdeklődők a hazai és nemzetközi történelmi, politikai fejlemények és a tudomány újdonságai iránt.
- Alsó tagozaton (6-10. év között):
 - rá kell ébreszteni a gyerekeket arra, hogy mely nemzetnek és milyen más közösségnek a tagja,
 - meg kell ismertetni a közvetlen környezet, család, település, táj múltjához fűződő történeteket, mondákat, hiedelemhistóriákat, legendákat, történelmi énekeket, emlékeztetéseket és az egyszerűbb történelmi jelképeket.
- Felső tagozaton (10-14. év között):
 - kapjon nagyobb hangsúlyt a szóbeliség és a képszerűség (forrásanyagok, dokumentumok, képek, térképvázlatok stb., önálló kutatómunka internet segítségével).
- A hon- és népismeret tanításának célja hogy
 - a gyerekek megismerkedjenek a népi kultúra elemeivel,
 - ösztönzést kapjanak a szűkebb környezet és a szülőföld hagyományainak megismeréséhez,
 - tudatosuljon a tanulóban, hogy a kultúrát őriznie, ápolnia és gondoznia is kell.

Matematika

- A matematika oktatása hozzásegíti a tanulókat:
 - a logikus gondolkodás kialakulásához és fejlesztéséhez,
 - a képzelőerejük és ötletességük fejlődéséhez,
 - a világról alkotott képük pontosításához,

- a fogalmazásuk és kifejezésük szabatosabbá, változatosabbá tételéhez,
- a felfedezés és a tudás öröméhez, valamint
- az emberi gondolkodás vívmányainak megbecsüléséhez.
- Gondot kell fordítani arra, hogy
 - minden problémafelvetés, megállapítás és következtetés világos, pontos, a tanuló számára érthető, emlékezetbe véshető, és továbbgondolkodásra serkentő legyen.
- Fontos, hogy
 - a matematika tételeit bizonyítani kell,
 - úgy kell tanítani, hogy minden egyes részlet illeszkedjék a matematikának a későbbiekben sorra kerülő fogalomrendszerébe, lehetőleg a mindennapi életből véve a példákat.
- Feladat:
 - központi helyet foglaljon el a valós számok halmaza, ideértve a műveletek elvégzésében való jártasságot is,
 - a halmazelmélet és a matematikai logika alapvető fogalmai szőjék át az iskolai matematika-tanítás minden mozzanatát,
 - a tanulók lássák a geometria tanításának gyakorlati szükségszerűségét (pl.: terület-, felszín- és térfogatszámítás stb.),
 - az algebrai egyenletek közül az iskolában a lineáris egyenletek, a két- vagy háromismeretlenes lineáris rendszerek, valamint a másodfokú egyenletek szerepeljenek,
 - a százalék- és kamatszámítás, adózás stb. ismereteket készségszintre kell emelni, hogy azt a mindennapi életben hasznosítani tudja.
- Szükséges:
 - mind az írásbeli, mind a szóbeli számonkérés.

Fizika

- Célja:
 - a diákok ismerjék meg a fizikai világ legfontosabb jelenségeit,
 - bevezetést kapjanak a fizikai gondolkodás természetébe,
 - a gyerekek lássák meg, hogy a megismerésnek két útja van:
 - indukció: a jelenségek közvetlen megfigyelése, majd általánosítás,
 - dedukció: a már megismert tényekből a következtetés levonása.
- Alsó tagozaton (6-10. év):
 - a fizikai érzeteket kell kialakítani, illetve tudatosítani. Pl.: a hőmérséklet, az erő érzetét, az erő kölcsönösségének egyszerű megtapasztalását, a legegyszerűbb mozgásokat, és az első nyomásokat a mozgás viszonylagosságával kapcsolatban.
- Felső tagozaton (10-14. év):
 - kísérleteken keresztül fel kell fedeztetni a természet jelenségeit,
 - a fogalomalkotást a megfigyelésekhez kell kötni.
- A kísérletek:

- során a tanulók az észlelt jelenségeket figyeljék meg és tapasztalataikat mondják el vagy írják le,
- lehetőleg egyszerűek, látványosak és élményszerűek legyenek.
- Fontos, hogy
 - a tanulmányok során különös figyelmet fordítsunk a fogalomalkotásra,
 - a diákok előtt meg kell világítani, hogy a fizikai mennyiségek általában függnek a vonatkoztatási rendszer megválasztásától.
- A diákokkal szemben támasztott követelmények összeállításakor ügyeljünk arra, hogy fizikai gondolkodás nem egysíkú, és ezért elvárható, hogy sokféleképpen tudjanak számot adni tudásukról.

Biológia

- A biológia tanításának fontos szerepe van, mert:
 - a természettudományok között ez a tudomány nagymértékben épít – életkori sajátosságoknak megfelelően - más tudományterületek ismereteire, pl.: kémia, fizika, földrajz,
 - a biológia az élővilággal foglalkozik, ezért fontos az emberi szervezet és az életműködések oktatása, az egészséges életmód, életvitel kialakítása,
 - az ökológiai egyensúly felbomlásának elkerüléséhez szükséges szemléletváltás forrása a biológiai ismeretnyújtás.
- Alsó tagozaton (6-10. év között):
 - a gyerekek tegyenek szert – közvetlen környezetük növény- és állatvilágán keresztül – faj- és fajtaismeretre, így módon alakítsuk ki bennük az élővilág sokféleségének képét,
 - szervezet- és élettani ismeretekből az életkornak megfelelően annyi tanítható, amennyit a közvetlen tapasztalás élménye lehetővé tesz.
- Felső tagozaton (10-14. év között):
 - cél a faj- és fajtaismeret bővítése;
 - a hazai és más tájak jellemző élővilágának az alapvető ökológiai ismeretek beépítésével és a földrajzi ismeretekkel párhuzamosan, azokhoz kapcsolódva történő megmutatása,
 - a faj- és fajtaismereten túl a szervezeti felépítésről és működésről annyi ismeret megszerzése szükséges, amennyi a közvetlen tapasztalás, egyszerű kísérlet, megfigyelés alapján rögzíthető,
 - a megismert fajok csoportosítása tegye lehetővé az elemi evolúciós szemlélet kialakulását,
 - a diákoknál történjen meg a helyes életmód tudatos kialakítása.

Kémia

- Cél:
 - a tanulók igazodjanak el a környezetben megjelenő, és a mindennapi tevékenységben felhasznált anyagok kémiai sajátosságai, hatásai, alkalmazásai megértésében,
 - a kémiaoktatás nyújtson maradandó és hasznosítható tudást,
 - a tanulóknak az adott szinten kémiai szemléletük legyen, tudják anyagát, lássák jelentőségét, tudjanak ezekről szabatosan beszélni, szükséges mértékben képleteket és egyenleteket felírni, rendezni és ezek alapján számításokat és kísérleteket végezni,

- a diákok ismerjék meg a környezet legfontosabb kémiai elemeit, valamint szervetlen és szerves anyagait, azok jellemző fizikai és kémiai tulajdonságait,
 - ismerjék a fontosabb vegyipari eljárásokat, folyamatokat, feldolgozási módokat, környezetvédelmi technológiákat és mindezek gazdasági vonatkozásait,
 - szerezzenek gyakorlati ismereteket a közvetlen környezetükben előforduló hasznos és káros vegyi anyagok kezelésében,
 - az egyes anyagrészekhez kapcsolódva ismerjék meg a kémiatörténet egy-egy jelentős, tanulságos vagy érdekes eseményeit.
- Fontos, hogy:
 - szoros tartalmi és didaktikai kapcsolat legyen valamennyi – elsősorban természettudományi – tantárgy között,
 - mind az elsajátítandó tananyag, mind a tankönyvek, mind a kémiaórák szemlélete és anyaga legyen élet-, anyag- és élményszerű, emberközeli, érdekes és látványos.
 - A kémiát négy alapvető követelménycsoportra kell építeni:
 - Alapvető kémiai fogalmak, mennyiségek, összefüggések, törvények
 - Konkrét kémiai rendszerek: anyagok és reakciók ismerete
 - Ezek gyakorlati alkalmazásai: fontosabb vegyipari eljárások, a vegyi anyagok környezeti hatásai, a természet és a környezet védelme
 - Tanári és tanulókísérletek.
 - A kísérletek fontosak, mert:
 - az ismereteket személyes élmény alapján nyújtják a tanulóknak,
 - fejlesztik a tanuló megfigyelő-, elemző- és értékelő-képességét,
 - a tanulók megtanulják, hogyan kell a vegyszereket, a hétköznapi kemikáliákat biztonságosan és felelősen kezelni, célszerűen felhasználni.

Földrajz

- Cél, hogy:
 - a tanulók megismerjék a Földet, a természet és a társadalom legfontosabb sajátosságait, jelenségeit, folyamatait,
 - a gyerekek szerezzenek alapvető ismereteket a csillagászat alapjairól, az égitestünkről, a Föld tájairól, országairól, népeiről, környezetünkről,
 - a diákok legyenek tisztába az ország fejlődésével, sajátosságaival társadalmi és gazdasági viszonyaival.
- Alsó tagozaton (6-10. év között):
 - környezetünk alapvető jelenségeit, változásait megfigyelések, gyűjtések alapján ismerjék meg,
 - fel kell kelteni a tanulók érdeklődését a környezetük iránt, és ki kell alakítani bennük a természet szeretetének, megismerésének és a védelmének igényét.
- Felső tagozaton (10-14. év között):
 - Feladat:

- térben és az időben való tájékozódás, a Föld szféráinak megismerése,
- készség szinten sajátítsák el a térképolvasást.
- Cél:
 - tudjanak különböző méretarányú és tartalmú térképek alapján tájékozódni,
 - legyenek képesek összefüggéseiben értékelni egy-egy ország, táj értékeit, regionális problémáit, természeti és társadalmi jellemzőinek kölcsönhatásait;
 - legyenek képesek időben elhelyezni a Föld és szféráinak kialakulását, jelentősebb fejlődési szakaszait,
 - ismerjék meg a földrajzi tényezőket a Kárpát-medence gazdasági életében, népeinek elhelyezkedésében, hagyományában, településeiben megnyilvánuló hatásait és földrajzi összefüggéseit;
 - ismerjék meg a jelentősebb hazai és külföldi földrajzi felfedezők, utazók és tudósok tevékenységét.

Idegen nyelv

- Az idegen nyelv tanításának célja, hogy:
 - a tanulók felismerjék, minél több nyelvet ismernek, tudnak, annál könnyebben tudnak érvényesülni a világban,
 - a tanulóknak felbújni a nyelvtanulás iránti vágyát és szándékát,
 - az idegen nyelvek tanulásán keresztül az adott nyelven beszélő népek életmódját, kultúráját is megismerjék a gyerekek.
- Az idegen nyelv tanításának a feladata, hogy:
 - a tanulók elsajátítsák a nyelvtanulás helyes módszereit,
 - a gyakorlati nyelvi készségeket és képességeket fejlesszék szóban és írásban (beszédképességet, beszédértést, hallás utáni megértést, olvasás-, írásképességet és -készséget).
 - a szókincs és a nyelvtani anyag elsősorban a mindennapi életben használatos szavakra, kifejezésekre, szókapcsolatokra, nyelvtani szerkezetekre épüljön.
- Alsó tagozaton (6-10. év között):
 - Feladata:
 - a gyerekek játékokon, szerepjátékokon keresztül ismerjék meg az adott idegen nyelvet,
 - dalok, mondókák, versek tanulásával a gondolkodás és az emlékezőképesség fejlesztésének segítése,
 - meg kell tanítani az idegen nyelv hangjainak ejtését és az idegen nyelv intonációjának elemeit.
- Felső tagozaton (10-14. év között):
 - Ebben az életkorban még hatásosan működik az utánozóképeség, de már a tudatosság is megjelenik.
 - Ennek a szakasznak a végén történik:
 - a nyelv szerkezetének tudatos megismerése,
 - az alapvető nyelvtani szabályok elsajátítása,

- az írásbeliség fejlesztése és
- a kulturális ismeretek megszerzése.
- Feladat:
 - beszédszinten kell elsajátítani az első idegen nyelvet.
- Gondot kell fordítani arra, hogy:
 - a gyerekek ne váltogassák az idegen nyelveket,
 - meglegyen a nyelvtanuláshoz szükséges környezet.

Ének-zene

- A zenei nevelés feladata:
 - a fiatalok lelki, érzelmi, értelmi nevelése,
 - segíteni a harmonikus személyiség kibontakozását a zene sajátos eszközeivel,
 - hogy a tanulónál kialakuljon az egészséges hangképzés és a kifejező, szép énekhang.
- A zenei nevelés célja, hogy:
 - a fiatalok váljanak nyitottá a különböző zenei stílusokra,
 - hogy a gyermekek váljanak fogékonyá a beszéd és a dallam kapcsolatának a megfigyelésére.
- A ritmuskészség fejlesztésének feladata, hogy:
 - általánosan rendezze a gyermekek fizikai, harmonikus mozgási és szellemi tevékenységeit,
 - segítse a beszédértést, valamint a kifejező beszédet.
- A kottaolvasás fejleszti:
 - a zenei emlékezetet,
 - a belső hallást.
- A zeneirodalom oktatásának célja, hogy:
 - a tanulók a meghallgatott zeneművet felismerjék,
 - néhány sajátos jegy alapján a zeneművet el tudják helyezni térben és időben,
 - ismerjenek néhány tényt a legjelentősebb zeneszerzőkről, és
 - a meghatározó vonások alapján jellemezzék a zeneműveket.

Rajz és vizuális kultúra

- A vizuális művészetek tanításának célja:
 - a világ és az ember megismerése, a gyermekek esztétikai világgképének formálása,
 - a tanulók esztétikai érzékének, művészetszeretetének, értékszemléletének, látáskultúrájának megalapozása,
 - az alkotás, mint cselekvés megszerettetése,
 - az alkotó, cselekvő képességek fejlesztése,
 - a tanulók rendelkezzenek átfogó ismeretekkel a hagyományok, a történelem, néprajz, általános esztétika és az etikai területén is,

- hogy megismerjék az egyes vizuális művészeti ágaknak (képzőművészet, népi tárgyalkotó művészet, iparművészet, fotó, film, videó) műfajoknak, valamint a művészettörténeti korszakoknak, stílusoknak a főbb jellemzőit, kiemelkedő alkotásait.
- A rajz és vizuális kultúra feladata:
 - Alsó tagozaton (6-10. év között):
 - a spontán alkotókedvre, a szubjektív önkifejezési igényre történő alapozás,
 - a gyermekek megismertetése a képi-plasztikai kifejezés eszköztárával és az egyszerűbb ábrázolási technikák használatával,
 - Felső tagozaton (10-14. év között):
 - hogy a tanuló legyen képes a látványelemzéseken alapuló képi- plasztikai- téri megjelenítésre, intenzív alkotómunkára, kreatív tevékenységre,
 - kialakuljon az ábrázolási rendszerek megismeréséhez, megértéséhez szükséges térszemlélet, ábrázolási képesség,
 - hogy a tanulók szerezzenek megfigyelési és ábrázolási tapasztalatokat a természetforma és színvilágról, a közeli tér viszonyairól, a mozgásról,
 - a környezet színeinek, formáinak, térvizsionyainak, mozgásának, anyagainak megfigyelése, megfigyeltetése és ezek ábrázolása,
 - a műalkotások megismerése,
 - a korok és kultúrák kifejezőmódjának, stílusainak tanulmányozása,
- Fontos a tanulók szembesítése a saját és társaik alkotásaival, mert felerősödnek a gyermek önértékelésének kritikus vonásai.

Technika és életvitel

- Feladata:
 - a diákok ismerjék meg és értékeljék mindazt a technikát, ami az életünket kényelmesebbé, jobbá teszi,
 - lássák, hogy a technika nagy lehetőséget és segítséget jelent a mindennapi életben,
 - a konkrét elméleti és gyakorlati ismereteken keresztül kialakuljon a technikai műveltség,
 - a tanulók a családi életre nevelés, a ház körüli, konyhai stb. munkák alapjaival megismerkedjenek,
 - a tanulók ismerkedjenek meg néhány, a mindennapi életben használt szerkezet, gép kezeléssel, működésével.
- Célja, hogy:
 - lehetővé tegye a napról napra változó technika megértését, követését, használatát,
 - fejlessze a kreativitást,
 - a tanuló megszerezze a technikai műveltséget,
 - az egyszerűbb, de látványos műszaki feladatok megoldásán keresztül sikerélményhez juttassa a gyerekeket.
- A kisiskolás korban (6-10 év között):
 - elsődleges feladat a kezűgyesség fejlesztése és

- az anyag érzékelésének és alakításának élményéhez juttatás.
- A középső szakaszban (10-14 év között):
 - kapjanak rendezett ismereteket az alapvető anyagokról, eszközökről és gyártási folyamatokról, a működési elvek törvényszerűségeiről,
 - fontos a kézügyesség és a kreativitás fejlesztése,
 - a munkadarab elkészítésekor az elképzeltől a kivitelezésig törekedjenek a pontos és igényes végrehajtásáig.

Testnevelés

- Cél:
 - az egészséges testi és lelki fejlődés elősegítése,
 - a rendszeres mozgás iránti igény felkeltése és kielégítése,
 - a fizikai tulajdonságok (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, mozgáskészség, mozgás-műveltség) tökéletesítése,
 - a rendszeres mozgásra való igény kialakítása.
- Fontos:
 - a testi nevelés során – az életkor sajátosságain belül – differenciált terhelésre törekvés,
 - hogy ne lehessen gúny vagy elmarasztalás tárgya az esetleges adottságok hiánya,
 - hogy a versenyhelyzetek olyanok legyenek, amelyekben minden gyermek számára adódik pozitív mozgásélmény,
 - hogy tudjanak a gyerekek önfeledten – de a szabályok megtartásával – játszani, viseljék el a vereséget, örüljenek a győzelemnek, értékeljék a másik sikerét,
 - hogy az iskolájuk színeiben induló tanulók érezzék kötelességüknek a lehető legjobb eredmény elérését.
- Feladat:
 - a tanulók akaraterejének növelése, önértékelésük helyes irányba terelése,
 - az esztétikai és ritmusérzék fejlesztése a zenés mozgásképzés, a népi- és társastánc, a ritmikus sportgimnasztika tanításán keresztül,
 - a kisiskolásokat – az óvodai játékosság megőrzése mellett – hozzá kell szoktatni a tanórák kötöttségeihez, rendjéhez,
 - a mozgáskoordináció fejlesztése,
 - az egyszerű testnevelési játékok és sportjátékok szabályainak megismertetése,
 - a szery gyakorlatokat alkalmazása (10 éves kor felett),
 - az atlétikai számok alapjait képező természetes mozgások (futások, ugrások, dobások) egyszerű technikáinak oktatása.
- Gyógytestnevelés célja:
 - a tanuló egészségi állapotában keletkezett elváltozások korrigálása, megszüntetése,
 - az egészséges gyermekekhez való felzárkóztatása,
 - a speciális gyakorlatok elsődlegességét figyelembe véve a testi nevelés általános céljainak, feladatainak elérése.

Informatika

- Az iskolai tanulmányok alatt minden diáknak részesülnie kell alapfokú informatika-oktatásban
- A fizikai, kémiai, biológiai, földrajzi problémák megoldása, különböző folyamatok modellezése nagy segítséget nyújthat a tanári munkában.
- Cél:
- a tanulók a számítógépet hasznos eszköznek tekintsék.
- Feladat:
 - a diákok tanulják meg valamely szövegszerkesztő használatát olyan szinten, hogy jól tudják használni a mindennapi életben,
 - lehetővé kell tenni, hogy a tanulók megismerkedhessenek a táblázatkezelés alapjaival, az internet, mint információ forrás kritikus, biztonságos használatával,
 - a számítástechnikát a matematika órán is fel lehet használni: az algoritmus szemléletét matematikai problémák megoldásával is jól meg lehet alapozni,
 - fel kell hívni a figyelmet a felvetődő erkölcsi problémákra is, mert az eszközöket kezelő diákok könnyen kárt is okozhatnak: vírusfertőzéssel, idegen adatokhoz való illetéktelen hozzáféréssel.

Az iskola felső tagozatán minden héten egy osztályfőnöki órát tartunk. Az életvitel, az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek műveltségi terület ismereteinek átadását – pedagógiai és célszerűségi okokból – döntően ezeken az órákon végezzük el. Mindezek ellenére az osztályfőnöki órán diákjaink nem kapnak osztályzatot, mert az átadott fontos ismeretek ellenére nem tantárgy. Az osztályfőnöki órákon az életvitel műveltségi területének ismereteit adjuk át, az egészséges életmóddal, környezetvédelemmel, fogyasztóvédelemmel kapcsolatos témákról beszélünk, gyakorlati ismereteket tanítunk, közösségi nevelés és személyiségformálás, valamint az osztály és az iskola életének koordinációja zajlik.

7. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

- választás önkéntes, az éves programban meghatározottak szerint
 - tömegsport
 - énekkar
- Választás esetén a részvétel kötelező.
- Az óratervben feltüntetett többi tantárgy kötelezően választandó.
- 4. évfolyamtól az idegen nyelvek közül egyik kötelezően választandó (angol/német nyelv), a csoport megfelelő létszámú jelentkezés esetén indul.
- Az 1. osztálytól felmenő rendszerben hit- és erkölcstan valamint etika tantárgy között kell választani kötelező jelleggel. (A részleteket rendelet szabályozza)

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái:

8.1. Követelmények:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szóveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

8.2. Az értékelés formái:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkózásra szorul.

A második év végétől a hagyományos osztályzatos módszert használjuk, azaz a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

- heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,
- heti kettő vagy több órás tantárgynál általánosan elvárható, hogy a tanulót egy félévben a heti óraszám + egy osztályzattal (lehetőleg havi egy osztályzattal) kell értékelni.
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie.

Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
- szóbeli felelet értékelése,
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készsgtárgyak teljesítményének értékelésére),
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),

- szülőknek üzenő füzet vagy ellenőrző útján küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy – esetleg – a kiemelkedően jó teljesítményért.
- félévi és tanév végi

8.3. Az értékelés módja:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkózásra szorul.

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzatos módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

Az 5-8. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Kiemelkedő tantárgyi teljesítmény félév és tanév végi osztályzata: **kitűnő (5)**.

A harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az ellenőrző könyvön keresztül. Az ellenőrző könyv bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

8.4. Az ellenőrzés fajtái:

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

- **szóbeli** feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- **írásbeli** számonkérési formák:
 - írásbeli felelet (egy anyagrészből),
 - beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
 - röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
 - dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
 - témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).
- a tanuló **produktumának** (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik, az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy

esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban. (A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)

A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik, az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. (A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)

8.5. A tanulók munkájának szöveges értékelése

A törvényi szabályozás:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzatos módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

A szöveges értékelés elvi kiindulópontjai:

- Az értékelés a gyerekért, de elsősorban a szülőknek szól,
- alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet,
- nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart,
- a gyerek aktív részese a saját fejlődésének,
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről.

A szöveges értékelés elvi követelményei:

- Minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemzi,
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat,
- összhangban van a pedagógiai programmal, a helyi tantervi rendszerrel és a kimunkált értékelési koncepciókkal,
- személyre szóló és ösztönző jellegű,
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be,
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.

A szöveges értékelés rendszerének felépítése

- A helyi értékelés alapelvei
 - A gyerekek értékelését az osztálytanítók készítik el, figyelembe véve a napközis nevelő és az osztályban még tanítók véleményét is.
 - A teljes körű értékelések évente négy alkalommal készülnek. November 15.-ei dátummal az első negyedév értékelése, a félévi értékelés a tanév rendje szerint, a harmadik negyedévi értékelés április 15.-ei dátummal, az év végi értékelés szintén a tanév rendje szerint történik.

- A fent említett értékeléseket az EMMI Oktatási Államtitkárság által kiadott a „Szöveges értékelést, minősítést támogató szoftver” használatával készítik el.
- A szöveges értékelés tartalmi szempontjai:
 - o magatartás
 - o szorgalom
 - o tantárgyi teljesítmények
 - o a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés
- általános értékelés / év végén /:
A évfolyam tantervi követelményeinek kiválóan megfelelt,
vagy jól megfelelt, vagy megfelelt.
.....tantárgyból felzárkóztatásra szorul.
- Értékelési funkciók meghatározása
 - Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
 - Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
 - Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás,- egy-egy tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőnek, tanulóknak egyaránt.
- A szöveges értékelés módja:
 - Szóbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon. Megfogalmazódhat:
 - o a tanító részéről
 - o a tanulótársak részéről
 - o önértékelés formájában
 - Írásbeli: például
 - o a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
 - o témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével,
 - o aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (pl. üzenő füzetbe),
 - o első negyedévkor, félévkor, harmadik negyedévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés.
- Szöveges értékelés dokumentumai:
 - Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott bizonyítvány. Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell elhelyezni.
 - Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott törzslap.
 - A napló (papír alapú vagy elektronikus).

- Tájékoztató füzet. A tájékoztató füzetbe alkalmi beírások kerülnek a tanuló pillanatnyi eredményeiről és a felmérők %-os eredményeiről. A szöveges értékelés felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából.

8.6. Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A sokszínű tevékenységformákkal összhangban: pl. produktum értékelése (az egyes tanulóknál, csoportmunka esetében), gyűjtőmunka, stb. Annak meghatározása, hogy a produktumok milyen súllyal kerülnek figyelembevételre a többi osztályzathoz képest?)

- A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái:
 - **témazáró dolgozat:** egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;
 - **egyéb dolgozat:** egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető
 - Az év eleji, félévi, év végi **felmérések** alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

Teljesítmény	Érdemjegy
0-30 %:	elégtelen (1)
31-50 %:	elégséges (2)
51-70 %:	közepes (3)
71-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

- Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya
 - A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejezőkészségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.
 - A témazáró dolgozatok – kétszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értéke-

lésekor a naplóba és a tanuló ellenőrzőjébe piros színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül. Az osztályzatok kialakításánál más súlyozást nem alkalmazunk.

- Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai:
 - Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.
 - A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban.
 - Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja.
 - A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.
 - A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) rövid időn belül értékelni, javítani kell.

8.7. A tanuló jutalmazásával, büntetésével összefüggő elvek

A minősítő értékelés sajátos eszközét jelenti kialakult gyakorlatunk és nevelési elveink szerint **az osztályfőnök dicsérő-elmarasztaló rendszere**. Ennek az értékelési rendszernek az elemeit az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy bizonyos esetektől eltekintve (hiányzások szankcionálása, versenyek jutalmazása) a konkrét intézkedéskor **döntő szerepe van az osztályfőnök pedagógiai koncepciójának, pedagógia elveinek, következetességének, személyiségének**.

A jutalmazások és elmarasztalások iránt támasztott követelményeink:

- megfontoltan, de a szükséges esetekben késedelem nélkül alkalmazzuk azokat,
- mindig személyre szabottak legyenek,
- szigorúan következetesek legyenek,
- vegyék figyelembe az általa kiváltható hatásokat,
- a fentiek szerint a várhatóan leghatékonyabb eszközt alkalmazzuk.

Kapjon jutalmat a tanuló,

- aki kötelességét úgy végezte el, hogy ezzel példát mutat társainak, az iskola jó hírét növeli.
- Kötelességén túl hasznos munkát végez.
- A közösségben kifejtett tevékenységével jó irányba befolyásolja a közösséget.
- A helyes közösségi összefogást, a kiváló eredménnyel végzett együttes munkát, a kiemelkedő erőfeszítéseket valamely nemes cél eléréseért, a példamutatóan, egységes helytállást tanúsító közösséget /osztályt, napközi otthoni csoportot, szakkört, énekkart stb./ csoportos jutalomba kell részesíteni.
- A jutalmazás alapja ne csupán a teljesítmény legyen, hanem a szándék, a végzett munka és a teljesítmény egysége.
- A jutalmazásnál törekedjünk az egységre, de kerüljük a merevséget.

- Közösségek esetén differenciálni kell, esetenként meghallgatva a közösség véleményét is.

Az iskolai jutalmazás formái:

- Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:
 - szaktanári dicséret,
 - napközis nevelői dicséret,
 - osztályfőnöki dicséret,
 - igazgatói dicséret,
 - nevelőtestületi dicséret.
- Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
 - szaktárgyi teljesítményért,
 - példamutató magatartásért,
 - kiemelkedő szorgalomért,
 - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
- Az egyes tanévek végén, a jeles és kitűnő tanulmányi eredményért, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- Rendkívüli, az iskoláért végzett folyamatos munkáért más elismerés is adható.
- A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Fegyelmi intézkedések

A fegyelem megszilárdítása érdekében a nevelőtestület alakítson ki egységes követelményrendszert. Ezt a tanév indításáról folyamatosan követeljük meg, rendszeresen ellenőrizzük, értékeljük osztályfőnöki órán. A fegyelmi felelősség:

- Ha a tanuló a kötelességeit vétkenesen és súlyosan megszegi, fegyelmező intézkedésben vagy fegyelmi büntetésben részesül.
- A fegyelmező intézkedés és a fegyelmi büntetés nevelési eszköz, alkalmazásakor figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a terhére rótt kötelezettségszegés súlyát.
- A fegyelmező intézkedés és a fegyelmi büntetés nem lehet megtorló vagy megalázó.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;

- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.
- iskolából való eltanácsolás (ha nincs ellátási kötelezettség)

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

8.8. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formái

8.8.1. A magatartás értékelésének elvei

Tanulóink személyiségfejlődésének, neveltségi szintjük értékelésének fontos eszköze magatartásuk és szorgalmuk minősítése. A minősítési rendszerrel célunk az egységes szemléltető értékelés megvalósítása.

A magatartás osztályzásakor elsődlegesen tekintettel vagyunk a tanuló személyiségére, a magatartását befolyásoló körülményekre.

A minősítés formái:

A tanuló magatartásának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Félévkor a minősítés az ellenőrző könyvbe csak számmal kerül be, az év végi bizonyítványba a fenti egyszavas minősítéseket kell beírni.

A minősítés eljárásrendje:

- A tanulók magatartását és szorgalmát az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni. A második év végétől a hagyományos osztályzatos módszert használjuk, azaz a tanuló magatartását és szorgalmát tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.
- Az osztályfőnök az általa gyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók minősítési fokozatára.
- A minősítések kialakításában az osztályfőnök támaszkodik az osztályban tanító tanárok, véleményére és a minősítést megvitatja az osztályközösséggel, valamint az érintett tanulóval.
- Változtatni kell annak a tanulónak a magatartási érdemjegyét, akinek a tanárokhoz, felnőttekhez, társaihoz való viszonya kifogásolható.
- A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján alakul ki az érvényben lévő minősítési fokozatok alapján.
- Az első félév végén az adott időszakban (félévben), a tanév végén az egész tanévben mutatott magatartást és szorgalmat értékeljük.
- A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
- A magántanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.

- Az értékelés alapelveit, az egyes minősítések feltételeit az osztályfőnök a tanulókkal az év eleji első osztályfőnöki órákon, a szülőkkel a tanév első szülői értekezletén ismerteti.

Példás a tanuló magatartása akkor, ha

- Munkájával, jó kezdeményezéseivel hozzájárul a közösség előre haladásához.
- Magatartásával, kulturált viselkedésével jó példát mutat.
- Az iskola házirendjét betartja, arra másokat is ösztönöz.
- A tanuló a tanítási órákon fegyelmezett. A szünetben, szabadidőben betartja a szükséges szabályokat.
- Társaival jó a kapcsolata, aktív, jóindulatú, kezdeményező, /de befolyást nem gyakorol /
- Szívesen segít, a közös munkában részt vesz.
- A nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket.
- Felelősséget vállal tetteiért.
- Ügyel környezetére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt.
- Felnőttekkel szemben tisztelettudó, udvarias.
- A rábízott feladatokat elvégzi, segítőkész. Felelősségtudó.

Jó a tanuló magatartása akkor, ha

- Feladatait becsülettel elvégzi, de a közösségért vállalt munkára önként csak ritkán vállalkozik, a rábízottakat tőle elvárható módon teljesíti.
- Iskolai viselkedése általában betartja a szükséges szabályokat.
- A felnőttekkel szemben többnyire tisztelettudó, udvarias.
- A példás magatartás követelményeinek javarészt megfelel, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli.
- Trágár, durva kifejezéseket nem használ.
- Ügyel környezetére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt.

Változó a tanuló magatartása akkor, ha

- A házirendben leírtakat nem mindig tartja be, magatartásával A tanítási órákon gyakran fegyelmezetlen, beszélget, mással foglalkozik, zavarja az órákat. A szünetben, szabadidőben gyakran rendetlen, fegyelmezetlen.
- Cselekedetei következményeit nem képes felismerni, így az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be.
- A tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül.
- A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik.
- Játékban gyakran vét a szabályok ellen, közösségi munkájában sokszor udvariatlan, durva.
- Viselkedése másokat zavaró, kifogásolható, ingadozó, de igyekszik javulni.
- Sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg.
- Társaival szemben negatív hatású, goromba ártó hatású.

- Ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, de nem kellő figyelemmel.
- Környezete rendjéért keveset tesz, vagy nem érdekli.
- A viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá.
- Igazolatlanul mulasztott.

Rossz a tanuló magatartása akkor, ha

- A házirend előírásait sorozatosan megsérti, nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet.
- A tanítási órákon rendszeresen zavarja a munkát. A szünetben szabadidőben rendszerint fegyelmezetlen.
- Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti.
- Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen.
- Társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik.
- Viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza.
- Szándékosan rongálja környezetét.
- Több alkalommal igazolatlanul mulaszt.
- Több szaktanári figyelmeztetést kap, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése.

További szempontok a magatartás értékeléséhez:

- A követelményeket önhibájából nem teljesítő tanuló ne legyen példás magatartású!
- Minél többször éljünk a tanuló megdicséérének vagy figyelmeztetésének a lehetőségével!
- Ha a tanulónak jutalmazó és fegyelmező bejegyzései is vannak, magatartás érdemjegyét feltétlenül mérlegeljük a konferencián!

8.8.2. A szorgalom értékelésének elvei

Példás annak a tanulónak a szorgalma, aki

- Képességeinek megfelelő, egyenletes teljesítményt nyújt.
- Tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi.
- A tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is. és azokat elvégzi.
- Munkavégzése pontos, megbízható.
- A tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt.
- Taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó annak a tanulónak a szorgalma, aki

- Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.
- Rendszeresen, megbízhatóan dolgozik.
- A tanórákon többnyire aktív.

- Többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti, ösztönzésre dolgozik.
- Többnyire szorgalmasan tanul, figyelmes, törekvő.
- Taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó annak a tanulónak a szorgalma, aki

- Tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől.
- Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti.
- Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.
- Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja.
- Önálló munkája figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.
- Csak azt tanulja kellő szorgalommal, ami érdekli, ingadozó.
- Csak dolgozatra, felelésre készül, irányításra tanul.
- Rendszertelen, hullámzó, önállótlan.
- Többletmunkát csak ritkán vállal.
- Felszerelése hiányos. Holmija rendetlen. A rendetlenség nem zavarja.
- A tanítási órákon ritkán aktív.

Hanyag annak a tanulónk a szorgalma, aki

- Képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében.
- Keveset tanul, megbízhatatlan, gondatlan, igénytelen a munkáinak külalakjára.
- Az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg.
- Felszerelése rendszeresen hiányos. Holmija rendetlen, gondatlan.
- A tanítás órákon nem aktív, a gyenge teljesítmény nem zavarja.
- Nem vállalja a többletmunkát, visszahúzódo közömbös.
- Házi feladata rendszeresen hiányzik.
- A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.
- Félévi, vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A magatartás és szorgalom megítélésekor mindig figyelembe kell venni a gyermek életkörülményeit és képességszintjét!

9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

9.1. Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek:

- Hit-és erkölcsstan oktatás

Egy adott évfolyam (esetleg több évfolyam) diákjaiból hit- és erkölcsstant, valamint etikát tanulók homogén csoportjainak megszervezése. (jogsabályi előírásoknak megfelelően)

- Idegen nyelv oktatás

Egy adott osztály (évfolyam) diákjaiból az angol, illetve német nyelvet tanulók homogén csoportjainak megszervezése. Ha a csoport /osztály/ létszáma meghaladja a 24 főt, lehetőleg képesség szerinti bontás szükséges. A csoportbontás elvei:

- előző évfolyamon elért eredmény
- tanuló, szülő kérése
- szaktanár javaslata
- A 7-8 évfolyamon matematika és magyar nyelv és irodalom tantárgyakból, képesség szerinti megbontásban, haladó és felzárkóztató csoportot szervezünk. A csoportbontás elvei:
 - a hatodik évfolyamon elért eredmény
 - a szaktanárok véleménye
 - a szülő illetve tanuló kérése.

Az átjárhatóság biztosított

- Technika tantárgyból

A kerti munka balesetveszélyessége, a téli munka eltérő feladatai (fiú-lány) miatt szükséges. A csoportbontás elvei:

- a tantervi feladat követelményei
- szülő, tanuló kérése
- szaktanár véleménye

9.2. Egyéb foglalkozások

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán (minimum 10 fő/csoport) kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük. Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve. A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Intézményünkre nem releváns

11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel,
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi – a felnőttoktatásban és az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével - a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik. Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évi gyakorisággal végezzük el 5.-8.

osztályban a testnevelési órákon a NETFIT rendszer alkalmazásával. Ennek során felmérésre kerül:

- BMI testtömeg index.
- Testzsír százalék megállapítása.
- Állóképességi ingafutás.
- Ütemezett hasizom gyakorlat.
- Hason fekvésből törzsemelés.
- Ütemezett fekvőtámasz.
- Kézi szorítóerő.
- Helyből távolugrás.
- Hajlékonysági felmérés

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a tanítók, testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre követhetőek legyenek.

12. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanítási órákon jellemzően rendszeres otthoni szóbeli feladatot határozzunk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek. A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük. **A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozzunk meg**, amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, fél oldalt meghaladó idegen nyelvi fordítási feladat, alkotómunkát igénylő művészeti alkotás elkészítése. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk, mint két tanítási óra között eltelt időtartam. **A hétféle időszakra is jelölünk ki írásbeli és szóbeli házi feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapiakon is szokásos mértéket.**

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- Egy-egy tantárgyból jellemzően annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot jelölünk ki, amennyi – átlagos diákjaink képességét és munkabírását, koncentráció képességét figyelembe véve – nem haladja meg a 30 perces munkaidő-igényt.

- A hosszabb idő-ráfordítást igénylő házi írásbeli feladatokat (olvasónapló, házi dolgozat, stb.) legalább egy héttel a kijelölt elkészítési időpont előtt kijelöljük.
- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- A tanítási szünetek időtartamára (nyári, őszi, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk az átlagos mennyiséget meghaladó írásbeli és szóbeli házi feladatot.
- Minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell.
- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákokat állandó önellenőrzésre!
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- A napközis kollégák folyamatosan tájékoztassák a pedagógusokat a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról egyénre szabottan is!
- A napköziben az írásbeli házi feladatnak lehetőleg el kell készülnie, azt a csoportvezető láttamozza.
- A szóbeli feladatok elvégzése, megtanulása a napközben, tanulószobán történhet egyéni- és csoportosan is, a kikérdezés alkalmával, a csoportvezető napi programja alapján.
- A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagot kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.

13. Egészségnevelési program

„Szerzd meg a tudást, alázattal műveld és élj egészségesen, kulturáltan!”

13.1. Alapfogalmak

Mi az egészség?

- Testi, lelki, szociális jólét állapota, nem a betegség hiánya.
- Alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz.
- Összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.
- Kitejedése az egyén társadalmi integrációjától is függ (család, iskola, más közösségek).

Egészségnevelés:

A tanulók egészségkulturáltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés:

Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéne, az öngondoskodás feladatait, módszereit.

13.2. Az egészségnevelés célja

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékékként való tiszteltetésére is nevel.

- A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.
- Tisztában legyenek a fogyasztóvédelmi és bűnmegelőzési ismeretekkel.
- Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit.
- Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.
- Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utasbalesetek elkerülésének módjaira.
- Figyelmet kell fordítani, továbbá a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására).
- Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol- és kábítószer-fogyasztás, káros szenvedélyek (játék, számítógép, Internet, stb.) helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van.
- Olyan iskolában kívánunk tanítani és tanulni, ahol az egészségnevelési és környezetnevelési tevékenység továbbra is átfogó integráns része lesz az iskolai nevelésnek és oktatásnak. Az egészségnevelési tevékenység bevonja a családokat és hatni tud rájuk és környezetükre.
- Azon fáradozunk, hogy a dolgozók számára is váljon az iskola egészséges munkahellyé.

Mindezen tartalmaknak fokozatosan kell megjeleníteniük az iskolai pedagógiai munkában.

Olyan egészségfejlesztő programot dolgozzon ki az iskola, amelynek eredményeként erősödjenek a személyiségfejlesztő hatások, csökkenjenek az ártó tényezők, és az iskola bevezésekor a diákok saját életükre alkalmazni tudják az elsajátítottakat.

Képesek legyenek figyelemmel kíséreni:

- viselkedésüket, az életvezetésük, fogyasztási szokásaik helyes alakítását,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését,

- a betegségek megelőzését a korai szűrésekben való részvétel révén,
- sajátos étrend, mozgásprogram kialakítását egészségük megőrzése érdekében,
- váljon képessé személyi és vagyonbiztonságának megteremtésére,
- a társas-kommunikációs készségeik és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését.

13.3. Egészségnevelés, fejlesztés területei:

- Testi nevelés:
 - személyi higiéné
 - környezethigiéné
 - környezetvédelem
 - testnevelés- és sport – több mozgás
 - egészséges táplálkozás
 - balesetek megelőzése
 - elsősegélynyújtás
 - időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
 - megelőzésre nevelés
 - biztonság igénye
 - szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség)
 - életkorral járó biológiai sajátosságok
- Pszichohigiénés nevelés:
 - Egészséges életvezetés
 - napi és heti életritmus
 - alvás, tanulás, munka, játék
 - ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak
 - fogyasztói szokások, fogyasztóvédelmi ismeretek
 - pozitív értékrend kialakítása
 - a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálása – belső harmónia
 - Stresszelhárítás
 - apróbb sikertelenség elviselése
 - konfliktusok megoldása, problémamegoldás
 - önismeret, éntudat
 - dönteni tudás
 - Deviancia megelőzése
 - szenvedélybetegségek megelőzése
 - dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
 - társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései
 - Érzelmi nevelés
 - az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók

- érzelmeket felismerni, kifejezni saját erényeit, gyengéit felmérni, érzéseket kezelni
- empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése
- Szociális higiénés nevelés:
 - Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása
 - barátságok kialakítása
 - kommunikáció fejlesztése
 - kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
 - etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
 - szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok megelőzése
 - társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)
 - társadalmi támaszok (család, barát, egyesület, kisközösség...) fontossága, előnye.

13.4. Az egészségnevelés szinterei

13.4.1. Tanítási órákon

Minden tanár, tanító képes arra, hogy szaktárgyában megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit és ezeket építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Pl.:

- Technika órán: modern konyha – egészséges táplálkozás, esztétikus terítés stb. megismertetése.
- Biológia: táplálékok, járulékos táplálékok (vitaminok) fontossága, hatása a szervezetre. Sól, cukor, zsírok szerepe az étkezésben, helyes étkezési szokások kialakítása. („reggel, mint egy király, délben, mint egy polgár, este, mint egy koldus”)
- Környezetismeret: zöldségek, gyümölcsök, biolevek hatása a szervezetre. Vegyszermentes termesztés fontossága. (biokertek)

13.4.2. Egészségnevelés a testnevelési órákon

- A választott kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatásának: gimnasztika, atlétika, torna, két szabadon választott labdajáték, küzdősportok, úszás, szabadidős sportok.
- Az életmód és a tartási rendellenességek gyakorisága miatt órák elején tartásjavító gerinctorna bevezetése.
- A tanulók általános fizikai képességének mérése (évente).
- Minőség-ellenőrzés: a tanulók egységes mérése, értékelése, és minősítése.
- Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról.
- Iskolánk rendelkezik gyógytestnevelővel, ezáltal helyet biztosítunk a Pedagógiai Szakszolgálat feladatkörébe tartozó gyógytestnevelési óráknak.

13.4.3. Egészségnevelés az osztályfőnöki órákon

Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel.

Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz- és konfliktuskezelés technikáinak tanítását.

Az olyan káros szenvedélyek megelőzésére, mint a drog, alkohol és a dohányzás osztályfőnöki órák keretében előadókat hívunk. Ezeket az osztályfőnöki órákat az iskolaorvos, a védőnő, valamint rendőrségi szakember szükség szerinti bevonásával, esetleg mentálhigiénés szakember felkérésével tartjuk meg.

Az első tanítási napon, tűz és balesetvédelmi oktatást tartanak az osztályfőnökök a tanulóknak.

13.4.4. Egészségnevelés tanórán kívül

- Szakmai szervezetekkel való együttműködés

Védőnői ügyelet biztosítása; Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallásvizsgálat, stb.); Egészségügyi felvilágosító előadások;

- Felvilágosító tevékenység:

- szülői értekezleten
- fogadóórákon

- Szakkörök, versenyek

- Sport: röplabda, kézilabda, labdarúgás,
- Egészségvédelem: elsősegélynyújtó, drogprevenciós-nap
- Részt veszünk a megyei közlekedési versenyen (4., 8. osztályosokkal)

A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget.

A foglalkozások az iskola tornatermében, udvarán, és szaktermeiben zajlanak délutánonként

- Részvétel megyei, vagy országos akciókban és programokon

A helyi Vöröskereszttel ápoltt jó kapcsolatok révén részt veszünk a Vértadások szervezésében, a mozgósításban.

- Helyi kezdeményezések

Témanapok

Olyan témanapokat kívánunk meghonosítani, amikor a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel veszünk fel a kapcsolatot. Ilyen témanapok a következők:

Diáksport-nap: (Gyermeknap keretein belül is) fél napos rendezvény, sport, egészség, baleset megelőzés.

A továbbiakban újabb témákban hívjuk fel diákjaink figyelmét: 2-3 jeles nap (Egészségügyi Világnap, Nemzetközi Vöröskereszt Napja,) kapcsán az ügy fontosságára. Ennek lehetséges módjai:

- helyi rajzverseny és kiállítás
- faliújság

- felkért előadó
- futóverseny (pl. Megyefutás) stb.

13.4.5. Iskolai étkeztetés

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

Kiemelt szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés, melyet külön jogszabály szabályoz (az alapanyagoknak és az adalékanyagoknak az egészséges táplálkozás követelményeit szem előtt tartó megválasztása).

13.4.6. Együttműködés területei

Az iskola folyamatos kapcsolatot tart: az Önkormányzattal, Családsegítő Szolgálattal (esetjelző rendszerben részt veszünk) egészségügyi szolgálattal, orvos, fogorvos, védőnő, ÁNTSZ-szel, rendőrséggel.

Az egészségnevelési, iskolafogászati, prevenciós programokban folyamatosan részt veszünk. Az ÁNTSZ illetve munkatársai több alkalommal a drog, a dohányzás megelőzési, családi életre nevelési, egészséges táplálkozási előadásaikkal munkánkat segítik. A rendőrség szakemberei bűn-, balesetmegelőzési-, illetve drogprevenciós előadásokat tartanak.

13.5. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

”Ép testben ép lélek” minden kollégának szem előtt kell tartani, hogy a testmozgás a fizikai és lelki egészséget egyaránt karbantartja.

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erő kifejtésre serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra.

13.5.1. Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban, testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon.
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok
- Gyógytorna gyakorlatok.
- Minden testnevelés óra – testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása.
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik).
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.

- A kisgyermek a legmaradandóbb élményüket életük első tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos (Pl. az úszástanulás érzékeny időszaka 3-12, az ügyességé 10-13 éves kor)

13.5.2. A mindennapos testedzés formái

Iskolánk minden évfolyamán heti 5 testnevelés órát tartunk:

- A mindennapos testmozgást biztosítjuk a testnevelés órákkal, DSK foglalkozásokkal, (kézilabda, röplabda,)
- Gyógytestnevelési foglalkozásokkal
- Iskolai sportnapokkal, túrákkal, - szülő – diák – tanár mérkőzésekkel bővítjük a sportolási lehetőségeket.
- Iskolánk helyet biztosít a helyi sportegyesületek
 - labdarúgó csoportjainak,
- Szabadidő kibővítése
 - - a tornaterem használatának további lehetősége időbeosztás szerint
 - - udvari sportpályák használata stb.
- A napközis otthoni szolgáltatásunkat igénybe vevő diákok a délutáni programjuk részeként udvari testnevelési/szabadidős foglalkozáson vesznek részt minden nap.

13.5.3. Gyógytestnevelés:

A gyógytestnevelés a testnevelés módszereinek felhasználásával betegségek megelőzése és gyógyítására alkalmas. Feladata a gyermek speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása.

Ennek ellátása a Pedagógiai Szakszolgálat feladata, az érintett tanulóknak kötelező ezeken a foglalkozásokon a részvétel. A szakorvos vagy az iskolaorvos javaslata alapján kerülnek besorolásra a tanulók a testnevelési kategóriákba. E besorolás alapján vesz részt a gyermek a testnevelési foglalkozásokon:

Az I. könnyített testnevelési kategóriába azok a tanulók kapnak besorolást, akik részére a testnevelési órán könnyített testnevelés szükséges, hosszabb betegség utáni gyenge fizikai állapot, az átlagtól feltűnően eltérő diszharmónikus testi adottságok, ill. mozgásszervi, belgyógyászati, stb. elváltozások miatt.

A II. gyógytestnevelési kategóriába azok a tanulók kapnak besorolást, akiknek nagyobb mértékű egészségi (funkcionális) állapotváltozásuk van, vagy a testnevelés mellett speciális gyógytestnevelést igényelnek. Ezek közül: II./A kategóriába sorolandók azok, akik az orvos útmutatása szerint a testnevelési órán is részt vehetnek. II./B kategóriába sorolandók azok, akik elváltozásaik miatt csak gyógytestnevelésen vehetnek részt.

A III. kategóriába azok a tanulók tartoznak, akik egészségi állapotváltozásuk miatt az egészségügyi intézményrendszerben történő ellátásra (gyógytorna, stb.) szorulnak, így az iskolai testnevelés alól átmenetileg, vagy végleg felmentendők.

A kategorizálás időtartama általában ½-1 év. Év közben csoportváltozás azokban az esetekben történhet, amikor a tanuló egészségi állapotában bekövetkezett változás átsorolást tesz szükségessé.

A gyógytestnevelési csoportok kialakítását a gyógytestnevelő tanár végzi elsősorban az életkor, a diagnózis, a létszám, stb. figyelembevételével. A gyógytestnevelés megszervezéséhez tizenhat fős csoportonként heti három óra áll rendelkezésre.

14. Környezeti-nevelési program

„A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és a hozzáállás kifejlesztésében. A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására.”

14.1. Helyzetelemzés

A környezeti nevelést szolgálják: - alsó tagozatban az esztétikus, tiszta, rendezett környezet, a szaktárgyak; környezetismeret, rajz és vizuális kultúra, technika és életvitel, magyar nyelv és irodalom, testnevelés, ének-zene. Felső tagozatban: magyar nyelv és irodalom, történelem és állampolgári ismeretek, matematika, informatika, természetismeret, fizika, biológia, kémia, földünk és környezetünk, ének-zene, rajz és vizuális kultúra, technika és életvitel testnevelés és sport, tánc és dráma, hon és népismeret, ember és társadalomismeret, egészségügy, és ezeket egészíti ki az osztályfőnöki óra.

A tanórán kívüli különböző programok pl. „Föld napja”(szemétszedés), kiállítások, tanulmányi kirándulások, hulladékgyűjtés (elem és műanyag palack), túrák, állatkert és múzeumlátogatások, vetélkedők is a tudatos környezeti szemléletet mélyítik.

Iskolánk környezete szép, parkosított, melynek fenntartásában részt vesznek tanulóink, tanáraink, valamint az iskola technikai dolgozói.

A gyakorlókert a benne lévő haszon-, dísz- és gyógynövényeivel az elméleti ismeretek elmélyítését szolgálja. A kert szép külleme az esztétikai érzéseket fejleszti, a vegyszermentes ápolása a biogazdálkodást tudatosítja. A növényi hulladékok komposztálására itt van lehetőség.

A kertben található természetes anyagokkal a környezetet szépíthetjük, kézműves foglalkozásokon hasznosíthatjuk a kukoricacsuhét, kukoricatorzsát, kukoricaszárat, a dísznádat, csipkebogyót, tobozokat, dísz-, lopó-, és kobaktököt, tökmagot. A kertben termelt vegyszermentes termékeket: alma, eper, szőlő, zöldségfélék, stb. bátran fogyaszthatjuk.

Környezetvédelmi rajzpályázatokra benevezünk, a tanulók rajzaiból, technika órán (természetes anyagból) készült tárgyaikból kiállításokat szervezünk.

Többször részt vettünk papírgyűjtésben. A szülők az iskolai akciókat támogatták, a papírszállításba besegítettek. Részt veszünk a műanyag palackok, használt elemek gyűjtésében is.

Az iskola az ÁNTSZ felhívására a mindenkori aktuális programokba bekapcsolódik. A parlagfű-irtásra felszólító plakátokat helyeztük ki. Szervezzük az ellene való védekezést.

14.2. Célkitűzések

14.2.1. Hosszú távú célok:

- Gazdagítani az ismereteket, fejleszteni a gondolkodást, formálni a viselkedést.
- A tanulók érdeklődőek legyenek a természeti és társadalmi folyamatok iránt.
- Vegyék észre és értsék meg a társadalom és a természeti környezet kölcsönhatásait, a globális környezeti gondokat.
- Alakuljon ki bennük a környezet és a természet védelmének igénye.
- A természeti és társadalmi környezetben tanúsítsanak helyes, cselekvő magatartást.

- Rendelkezzenek mindazokkal az érzelmi, értelmi és erkölcsi sajátosságokkal, jártasságokkal, készségekkel, amelyek a környezet megismerésére, tanulmányozására és védelmére alkalmassá teszi őket.
- Váljanak iskolájuk, környezetük aktív védőjévé.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

A környezettudatosságra nevelés céljaként megfogalmazott fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás előmozdításához elengedhetetlen, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- Fenntartható fejlődés: A jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését
- A növekedés korlátai: A Föld, és a földi erőforrások végeségéből adódó korlátok, melyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.
- Alapvető emberi szükségletek: Minden ember és társadalom igénye és joga a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáférésre, és a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítására.
- Az elővigyázatosság elve: A megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevesebb beavatkozó döntéshozatal szükségessége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott.
- Kölcsönös függőség: A minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben.

14.2.2. Rövid távú célok:

- A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!
- Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!
- A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői.
- Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.
- Takarékoskodás a vízzel és villannyal és a hőenergiával.
- A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják hagyományainkat.
- Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői.

14.3. A program kiemelt feladatai

- A tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése, a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása.
- A tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és társadalmi környezet zavartalan működését elősegítik
- A tanulók életkoruknak megfelelő szinten – tanórai és tanórán kívüli foglalkozások kereteiben – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - környezet fogalmával,
 - földi rendszer egységével,
 - környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatban.
- Az iskola külső, és belső hagyományait megteremteni, illetve folytatni. (virágos iskola, egészséges játszóhelyek stb.)

14.4. Módszerek

A környezettudatosságra nevelés módszereiben tehát egyaránt jelen kell lennie a környezet állapotáról, a társadalom és a környezet viszonyáról szóló információgyűjtésnek, információfeldolgozásnak, a feldolgozott információk alapján történő döntéshozatalnak, a döntés alapján eltervezett egyéni és közösségi cselekvések végrehajtási módszereinek. A környezettudatosságra nevelés eredményességéhez az szükséges, hogy ezeket a módszereket a diákok minél többször, valós globális és helyi problémákkal, értékekkel kapcsolatban maguk alkalmazzák.

- Módszerek a környezettudatosságra nevelés számára:
 - Természet tudományos megfigyelések.
 - Interjúk, felmérések készítése az emberek és a környezet viszonyáról.
 - Helyi, országos és globális döntéshozatali rendszerek tanulmányozása.
 - Jegyzetek, feladatmegoldások összehasonlítása, elemzése.
 - Új ismerethez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan.
 - Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel.
 - Esszé kidolgozása csoportosan (ötletgyűjtő, kidolgozó, véleményező feladatok munkamegosztással).
 - Problémamegoldó gyakorlat ötletrohammal, értékeléssel.
 - Fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása, tisztázása.
 - Viták, szituációs játékok,
 - Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció elsajátítása).
 - Természetvédelmi tevékenységek (örjáratok, madárvédelem, faültetés).
 - Részvétel a helyi környezetvédelmi tevékenységben (helyi környezetvédelmi program megismerése, véleményezése, a megvalósítás segítése)

14.5. Környezeti – nevelési program területei

14.5.1. Iskolán belüli nevelés

- Osztályfőnöki – és szaktárgyi órákon a lehetőségek maximális kihasználása. Alsó tagozatban főként a környezetismeret (természetismeret) tantárgy biztosítja az ez irányú nevelőmunkát. Sok lehetőség nyílik a rajz és vizuális kultúra-, a technika órákon, (rajzok, plakátok, faliújságok készítése) olvasás órán az olvasmányok feldolgozása során és a fogalmazás órákon. Az ének-zene, a testnevelés is magában rejtje a környezeti nevelés lehetőségeit (művészet-tervezés, egészség-környezet komplexitása stb.)
- Felső tagozatban elsősorban természetismeret, biológia, kémia, fizika, technika, informatika, rajz és vizuális kultúra. Sorolhatjuk itt is a testnevelést, magyar nyelv és irodalmat, történelmet, matematikát, földrajzot, ének-zenét, még az idegen nyelvet is.
- Iskolai előadások szervezése e témákból tanulóknak, szülőknek és természetesen a nevelőtestületnek. (Kvalifikált szakemberekkel, előadókkal)
- A/. Környezeti akciókat szervezünk, környezetbarát termékek használatát ajánljuk az egész tanulóifjúságnak.
- Fásítási és kertgondozási feladatok, virágültetés az iskolában.
- Gyűjtési akció:
 - papírgyűjtés (évente),
 - szárazelem (folyamatosan),
 - műanyag flakon (folyamatosan),
 - alumínium doboz gyűjtés.
- Környezetbarát iskolaszerek használata (papír, fa, fém).
- Újrahasznosított papírból készült füzetek vásárlása.
- Kevés hulladékot termelő termékek használata (ceruza).
- Terveink között szerepel az iskolának napkollektorokkal való felszerelése.
- Védjük tanulóinkat a környezet és szervezet károsító anyagoktól.
 - Kerüljék a hulladékot növelő egyszer használatos termékeket.
 - Az egészségkárosító anyagokat tartalmazó illatosított termékeket.
 - Az értelmetlen divat- írószereket.
 - Az iskola nem engedi meg területén az italautomata telepítését!
 - Óvjuk tanulóinkat a CO₂-vel és sok festékanyaggal, cukorral dúsított üdítőitaloktól.
 - A reklámokat szemléljék kritikusan, ne váljanak a reklámok áldozataivá.
- Megemlékezés jeles napokról:
 - Víz Világnapja, 03.22.
 - Föld Napja, 04.22.
 - Madarak és Fák Napja, 05.10.
 - Környezetvédelmi Világnap, 06. 05.
E jeles napokat megünnepeljük, illetve túrát, szemétszedést szervezünk az alkalomhoz illően.

14.5.2. Iskolán kívüli lehetőségeink:

- Felfedező terepséták (tanulmányi séták).
- Gyalogtúrák évente legalább egy alkalommal osztályonként.
- Múzeumlátogatás.
- Állatkert látogatás tanulmányi kirándulásokon.
- A község műemlékeinek, természeti szépségeinek felfedezése, megismerése.
- Szemétgyűjtési akció a lakóhelyen.
- Részvétel kézműves foglalkozáson.
- Színház, mozi látogatása.
- Iskolakert gondozása.

14.5.3. A kommunikációs környezeti tevékenység

- A fenti tevékenység a környezeti nevelés fontos része. A lakóhely lakóival, szülőkkel aktív kapcsolat kiépítésére törekszünk.
- Szociális technikák: közös falutakarítás.
- Bemutató foglalkozások az iskolában (szülőknek, kollégáknak).
- Nyílt napok, szülőknek, hozzátartozóknak.
- Kiállítások szervezése az iskolaközösség és a szülők számára.

14.5.4. Együttműködés területei a környezeti nevelés területén

- Iskola- egészségügyi szolgálattal.
- Önkormányzat, járás környezetvédelmi felelősével
- ÁNTSZ - szel (pl. parlagfű irtás, vetélkedők szervezése, vegyszermentes táplálkozás)
- Civil szervezetekkel.

14.6. Tevékenységek, területek

- Minden tantárgy tanításánál lehetőség nyílik a környezeti nevelésre. A tantárgyat tanító szaktanár, illetve osztálytanító alkalmazza a környezetvédelemhez illő módszereket, végezze el a környezetvédelmi feladatokat!
- Propaganda munka:
 - Felvilágosító tevékenységek formái:
 - nevelőtestületi értekezleten
 - osztályfőnöki órákon
 - fogadóórákon
 - faliújságon keresztül
 - iskola honlapján
 - munkaközösségi foglalkozásokon
 - Rendezvények, programok:

- vetélkedők
 - versenyek
 - pályázatok
 - megemlékezések
 - világnapok
 - túrák
 - tanulmányi kirándulások
 - gyűjtőmunka
 - előadássorozat
- Egészségvédő környezet kialakításának biztosítása
 - Tiszta, rendezett (környezet) udvar.
 - Biztonságos udvari és beltéri játékok.
 - Közlekedésbiztonságilag megfelelő iskolaépület (baleset elhárítás).

15. Záró rendelkezések

-103-

15. Záró rendelkezések

Elfogadta az iskola tantestülete 2017. november 17-én tartott nevelési értekezletén. Felülvizsgálatát 2022. évben határozta meg.

Csabrendek, 2017. november 17.

.....
intézményvezető

Mellékletek:

1. Az iskolai pedagógiai programjához tartozó helyi tanterv 1-8. évfolyamra.
2. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó általános iskolák kerettanterve adaptálásával készült helyi tanterv 1-8. évfolyamra.

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A pedagógiai programot/módosítását az intézmény diákönkormányzata 2017 év november hó napján tartott ülésén véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

Kelt: Csabrendek, 2017 november 17.

diákönkormányzat képviselője

A pedagógiai programot/módosítását a szülői szervezet (közösség) 2017 év november hó napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet (közösség) véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Csabrendek, 2017 november 17.

szülői szervezet (közösség) képviselője

Az iskolában iskolaszék, intézményi tanács nem működik

A pedagógiai programot/módosítását az intézmény nevelőtestülete 2017 év november hó 17. napján tartott értekezletén elfogadta.

-105-

A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A pedagógiai programot/módosítását az intézmény nevelőtestülete 2017 év november hó 17. napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: Csabrendek, 2017. november 17.

hitelesítő nevelőtestületi tag

P.H.

hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom.

Kelt: Csabrendek, 2017. november 17.

intézményvezető

Fenntartói és működtetői jóváhagyó nyilatkozat

Jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében az alábbi, a fenntartóra/működtetőre többletkötelezettséget telepítő rendelkezés

nincs.

.....

..... (fejezet és címmegjelölések)

vonatkozásában a(z) Balatonfüredi Tankerületi Központ, mint az intézmény fenntartója/működtetője egyetértési jogkört gyakorolt. Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult *szervezet vezetője* a pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt:, év hónap nap

.....

Balatonfüredi Tankerületi Központ

igazgatója